

หน่วยที่ 2

วาระการพัฒนามนุษย์ในบริบทโลก

อาจารย์ ดร.ขจรศักดิ์ สิทธิ

ชื่อ	อาจารย์ ดร.ขจรศักดิ์ สิทธิ
วุฒิ	ร.บ. (การเมืองการปกครอง) (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง) M.A. in International Relations with International Trade and Commercial Law (Double Degree), Macquarie University, Australia M.A. in Politics and Government of Modern Southeast Asia, University of London (SOAS), UK. Ph.D. in Politics and International Studies, University of Leeds, UK.
ตำแหน่ง	อาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
หน่วยที่เขียน	หน่วยที่ 2

แผนการสอนประจำหน่วย

ชุดวิชา การพัฒนามนุษย์ในบริบทโลก

หน่วยที่ 1 ภาวะการพัฒนามนุษย์ในบริบทโลก

ตอนที่

- 2.1 หนทางสู่การพัฒนาและการพัฒนามนุษย์ในบริบทโลก
- 2.2 ภาวะการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ
- 2.3 ภาวะการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ

แนวคิด

1. ในอดีตวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศให้ความสำคัญกับเรื่องความมั่นคงของรัฐ จนกระทั่งเลยประเด็นเรื่องการพัฒนาคน นอกเหนือจากนี้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาในบริบทโลกยังถูกรวบงำโดยกระบวนการทัศน์การพัฒนากระแสหลัก ซึ่งกระบวนการทัศน์ดังกล่าวได้ถูกวิพากษ์วิจารณ์โดยกระบวนการทัศน์พัฒนาแนววิพากษ์ ว่าเป็นแนวทางการพัฒนาที่ไม่ถูกต้อง
2. องค์การสหประชาชาติซึ่งมีโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติเป็นผู้รับผิดชอบหลัก ได้เสนอแนวทางการพัฒนาอื่นซึ่งมิได้ให้ความสำคัญแต่เฉพาะความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและได้กำหนดภาวะการพัฒนาแห่งสหประชาชาติของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติขึ้นใน ค.ศ. 2000 ภาวะการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประกอบด้วยเป้าหมาย 8 ประการ โดยมีหลักการสำคัญคือ เป็นภาวะการพัฒนาโดยเอามนุษย์เป็นศูนย์กลาง และคำนึงถึงบริบทการพัฒนาที่แตกต่างกันของแต่ละประเทศและภูมิภาคด้วย
3. โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติยังได้กำหนดภาวะการพัฒนาอย่างยั่งยืนขึ้นใน ค.ศ. 2015 เพื่อทดแทนและสืบสานภารกิจของภาวะการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ ภาวะการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีทั้งสิ้น 15 เป้าหมายซึ่งมีหลักการที่สำคัญคือ การกำหนดภาวะการพัฒนาที่นอกจากจะเอามนุษย์เป็นศูนย์กลางแล้ว ต้องคำนึงถึงโลกมนุษย์มากขึ้น
4. แนวโน้มของการพัฒนาตามภาวะการพัฒนาของสหประชาชาตินั้น ยังเป็นภาวะที่จะต้องติดตามสถานการณ์ต่อไป ทั้งโดยองค์การระหว่างประเทศ เช่น โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติหรือโดยประเทศต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ปัญหาสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อภาวะการพัฒนามนุษย์ในบริบทโลกยังประกอบด้วยปัญหาสามประการคือ *ประการแรก* ความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนา ซึ่งประเมินจากดัชนีและสถิติต่างๆ ของแต่ละภูมิภาคหรือประเทศยังมีความแตกต่างและไม่เสมอภาคกัน *ประการที่สอง* ประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งเป็นผู้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาเหล่านี้ผ่านองค์การระหว่างประเทศยังขาดความมุ่งมั่นจริงจังในการสนับสนุนประเทศกำลัง

พัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด และ *ประการสุดท้าย* ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยยังมีการจัดสรรทรัพยากรภายในประเทศที่ไม่เป็นธรรมและไม่มีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

เมื่อศึกษาหน่วยที่ 2 จบแล้ว นักศึกษาสามารถ

1. วิพากษ์วิจารณ์แนวคิดการพัฒนาระยะหลักได้ และอธิบายโดยสรุปถึงแนวทางการพัฒนาและการพัฒนามนุษย์กระแสรองในบริบทโลกได้
2. บอกที่มาและพัฒนาการของวาระการพัฒนาแห่งสหัสวรรษของสหประชาชาติได้
3. อภิปรายคุณลักษณะของวาระการพัฒนาอย่างยั่งยืนของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติได้
4. อธิบายแนวโน้มและปัญหาของวาระการพัฒนาแห่งสหประชาชาติได้

กิจกรรมระหว่างเรียน

1. ทำแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียนหน่วยที่ 2
2. ศึกษาเอกสารตอนที่ 2.1-2.3
3. ปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมายในเอกสารการสอน
4. ฟังซีดีเสียงประกอบชุดวิชา (ถ้ามี)
5. ฟังรายการวิทยุกระจายเสียง (ถ้ามี)
6. ชมรายการวิทยุโทรทัศน์ (ถ้ามี)
7. ทำแบบประเมินตนเองหลังเรียนหน่วยที่ 2

สื่อการสอน

1. เอกสารการสอน
2. แบบฝึกปฏิบัติ
3. รายการสอนวิทยุกระจายเสียง
4. รายการสอนทางวิทยุโทรทัศน์
5. การสอนเสริม

การประเมินผล

1. ประเมินผลจากแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียนและหลังเรียน
2. ประเมินผลจากกิจกรรมและแนวตอบท้ายเรื่อง
3. ประเมินผลจากการสอบไล่ประจำภาคการศึกษา

เมื่ออ่านแผนการสอนแล้ว ขอให้ทำแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียน
หน่วยที่ 2 ในแบบฝึกปฏิบัติ แล้วจึงศึกษาเอกสารต่อไป

ความนำ

หน่วยนี้กล่าวถึงวาระการพัฒนามนุษย์ในบริบทโลก ซึ่งวาระการพัฒนามนุษย์ในบริบทโลกนี้ถือเป็นหนึ่งใน “แนวคิดซึ่งเป็นที่โต้เถียงกันอย่างมากรวม” (Contested Concepts) และเกี่ยวข้องเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับประเด็นสำคัญทางการเมืองระหว่างประเทศหลายประเด็น เช่น เรื่องความมั่นคงของมนุษย์ (Human Security) และสิทธิมนุษยชน (Human Rights) ในโลกยุคหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 นอกจากระดับการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมของโลกจะสูงขึ้นแล้ว ยังมีการกำหนดนโยบายการพัฒนาอย่างเป็นทางการ (Official Development Policies) จำนวนมากอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน¹ ดังนั้นวาระการพัฒนามนุษย์ในบริบทโลกจึงเป็นเรื่องสำคัญที่นักศึกษาและผู้สนใจทั่วไปเกี่ยวกับวิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศควรทำความเข้าใจ

หน่วยนี้เริ่มต้นจากการสำรวจลักษณะอันเป็นที่ถกเถียงกัน (Contested nature) ของหนทางสู่การพัฒนา “ระหว่างประเทศ” และการพัฒนามนุษย์โดยสังเขป และกล่าวถึงการถกเถียงกันระหว่างแนวความคิดการพัฒนากระแสหลัก (Mainstream Approach) และแนวความคิดการพัฒนาเชิงวิพากษ์ (Critical Approach) วัตถุประสงค์สำคัญคือ เพื่อชี้ให้เห็นถึงที่มาของช่องว่างของการพัฒนามนุษย์ในบริบทโลก ซึ่งประเทศและภูมิภาคต่างๆ ประสบความสำเร็จและประสบปัญหาด้านการพัฒนามนุษย์แตกต่างกันออกไป จากนั้นหน่วยนี้จะกล่าวถึงจุดกำเนิด พัฒนาการ และสถานภาพของวาระการพัฒนาของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme: UNDP) เริ่มต้นจากวาระการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals: MDGs)² ซึ่งมีการประกาศใน ค.ศ. 2000 โดยตอนนี้จะได้หยิบยกข้อความตามที่โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติกำหนดซึ่งเป็นพื้นฐานที่สำคัญและควรตระหนัก และจะทำการยกตัวอย่างประสบการณ์การพัฒนาตามวาระการพัฒนาแห่งสหประชาชาติในประเทศและภูมิภาคที่มีความโดดเด่นประกอบด้วย จากนั้นจะกล่าวถึงวาระการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งมีการประกาศใน ค.ศ. 2015 อันเป็นเป้าหมายการพัฒนาล่าสุดของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ โดยในตอนนี้จะกล่าวถึงแนวโน้มและปัญหาของวาระการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้วย

หน่วยนี้ปิดท้ายว่า วาระการพัฒนามนุษย์ในบริบทโลกยังไม่สามารถบรรลุผลสำเร็จอย่างครอบคลุมเพียงพอทั้งหมด ความก้าวหน้าของการพัฒนาตามเป้าหมายของสหประชาชาติยังคงมีความแตกต่างและไม่เสมอภาคกัน ประเทศพัฒนาแล้วยังขาดความมุ่งมั่นอย่างแท้จริงในการทุ่มเทสรรพกำลัง ในการผลักดันให้วาระการ

¹ Caroline Thomas. (2008). “Poverty, Development, and Hunger”. In John Baylis, Steve Smith and Patricia Owens (eds). *The Globalization of World Politics* (4th ed.). New York: Oxford University Press, p. 470.

² เพื่อป้องกันความสับสน หน่วยนี้ใช้คำว่า “วาระ” เพื่อแทนคำว่า “Goals” ในภาษาอังกฤษ และใช้คำว่า “เป้าหมาย” เพื่อแทนคำว่า “Targets” อย่างไรก็ตาม จะพบว่าคำว่า Millennium Development “Goals” และ Sustainable Development “Goals” นั้น ถูกเอ่ยถึงในชื่อที่ว่า “เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ” และ “เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน” ด้วย

พัฒนาเหล่านี้บรรลุผลสำเร็จ ขณะที่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด (Least-developed Countries) และประเทศกำลังพัฒนายังคงไม่สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ ถูกกีดกัน และถูกเอารัดเอาเปรียบทางเศรษฐกิจจากประเทศพัฒนาแล้ว หน่วยงานนี้เสนอว่า การกำหนดวาระการพัฒนามนุษย์ควรเปิดโอกาสให้กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาให้ในภูมิภาค ประเทศ และคนกลุ่มต่างๆ สามารถตัดสินใจด้วยตนเอง (Self-determination) เกี่ยวกับเรื่องทางเลือกการพัฒนา กล่าวอีกทางหนึ่ง วาระการพัฒนามนุษย์ในบริบทโลกนั้น มีความจำเป็นต้องกำหนดวาระการพัฒนาซึ่งคำนึงถึง “ใบหน้า” ของมนุษย์เป็นสำคัญ เพราะดัชนีและมาตรวัดระดับการพัฒนา ซึ่งกำหนดโดยองค์การระหว่างประเทศยังเป็นปัญหาทางวิชาการอยู่ นอกจากนี้การกำหนด และการดำเนินการตามวาระการพัฒนาคควรคำนึงถึงบริบท ประวัติศาสตร์ และอัตลักษณ์ของแต่ละภูมิภาค ประเทศ และกลุ่มคนด้วย

ตอนที่ 2.1

หนทางสู่การพัฒนาและการพัฒนามนุษย์ในบริบทโลก

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ของตอนที่ 2.1 แล้วจึงศึกษารายละเอียดต่อไป

หัวเรื่อง

- 2.1.1 แนวทางการพัฒนาระหว่างประเทศแบบกระแสหลัก
- 2.1.2 การพัฒนาแนววิพากษ์

แนวคิด

1. การพัฒนาแบบกระแสหลักเป็นแนวทางที่เน้นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และยังเน้นการพัฒนาโดยรัฐต่างๆ ตามพื้นที่และเขตแดนของรัฐ การพัฒนาในแนวทางนี้ขาดความเชื่อมโยงข้ามชาติและความร่วมมือกันทั้งโลก
2. แนวทางการพัฒนาเชิงวิพากษ์คือการวิพากษ์วิจารณ์แนวทางการพัฒนากระแสหลักว่าเป็นแนวทางที่ไม่ถูกต้อง ตลอดจนถึงประวัติด้านประวัติศาสตร์และประสบการณ์ของประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ซึ่งแตกต่างไปจากประเทศพัฒนาแล้ว ยิ่งไปกว่านั้นในหลายๆ กรณีความด้อยพัฒนาและความไม่พัฒนาของประเทศพัฒนาน้อยที่สุด เป็นผลมาจากการกำหนดเกณฑ์และการถูกยึดเป็นอาณานิคมโดยประเทศพัฒนาแล้วซึ่งเป็นประเทศเจ้าอาณานิคมในอดีต แนวทางการพัฒนาเชิงวิพากษ์ยังเป็นฐานสำคัญในการเปิดพื้นที่ให้กับการพัฒนามนุษย์ในบริบทโลก ซึ่งมีลักษณะตัดข้ามพรมแดนของรัฐ และสร้างความร่วมมือในการผลักดันการพัฒนา ซึ่งไม่สามารถรับผิดชอบหรือดำเนินการโดยรัฐใดรัฐหนึ่งได้เพียงรัฐเดียวได้

วัตถุประสงค์

- เมื่อศึกษาตอนที่ 2.1 จบแล้ว นักศึกษาสามารถ
1. วิพากษ์วิจารณ์แนวทางการพัฒนากระแสหลักในบริบทระหว่างประเทศได้
 2. อธิบายการพัฒนาตามแนวทางการพัฒนาเชิงวิพากษ์ได้

เรื่องที่ 2.1.1

แนวทางการพัฒนาระหว่างประเทศแบบกระแสหลัก

ในอดีตนั้นนักวิชาการและนักปฏิบัติการทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศให้ความสำคัญกับเรื่องความมั่นคงของรัฐ (State Security) ในฐานะวาระที่มีความสำคัญอย่างยิ่งมากกว่าวาระในความสัมพันธ์ระหว่างประเทศวาระอื่นๆ นอกจากนี้วิชาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในอดีตยังพิจารณาวาระเรื่องความมั่นคงแยกขาดออกจากวาระการพัฒนาอย่างสิ้นเชิง กล่าวได้ว่าประเด็นความเป็นอยู่และการอยู่ดีมีสุข (Well-being) ของมนุษย์อันเนื่องมาจากการพัฒนาหรือความด้อยพัฒนาไม่ได้รับความสนใจจากนักวิชาการและนักปฏิบัติการทางความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมากนัก³ มโนทัศน์ที่มีอิทธิพลอย่างมากเกี่ยวกับการพัฒนาคือทฤษฎีการทำให้ทันสมัย (Modernization) ซึ่งมองว่าประเทศโลกที่สามคือประเทศที่ด้อยพัฒนาล้าหลัง ดังนั้นมีความจำเป็นต้อง “ถูกพัฒนา”⁴ ตามแนวทางของชาติตะวันตก หนึ่งในนักคิดที่ทรงอิทธิพลที่สุดในแนวทางการพัฒนากระแสหลักคือ วอลท์ รอสเทา (Walt Rostow) นักเศรษฐศาสตร์อเมริกัน (โปรดดูแนวคิดเรื่องนี้ ในหน่วยที่ 1 ซึ่งได้อธิบายเรื่องนี้ไว้เป็นอย่างดี ในหน่วยที่ 2 จะได้กล่าวถึงแต่เพียงสังเขปเพื่อให้เห็นหนทางที่ประเทศ “ด้อยพัฒนา” กลายมาเป็นประเทศด้อยพัฒนาและต้องถูกพัฒนา) รอสเทาเสนอว่ารัฐต่างๆ ในโลกอยู่ในขั้นหรือระดับการพัฒนาที่แตกต่างกันและประเทศต่างๆ เหล่านี้จะเดินทางผ่านกระบวนการพัฒนาเป็นขั้นตอนเช่นเดียวกัน เช่น ประเทศยากจนในทศวรรษที่ 1960 นั้นอยู่ในขั้นตอนการพัฒนาของอังกฤษในทศวรรษที่ 1780 เป็นต้น⁵ ดังนั้นภาระกิจของการพัฒนาตามแนวทางการพัฒนากระแสหลักคือ การเร่งกระบวนการเปลี่ยนผ่านสู่ “ความทันสมัย” หรือความก้าวหน้าทางการพัฒนาในประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

แนวคิดนี้เชื่อกันว่าผลประโยชน์จากการพัฒนาประกอบด้วยอย่างน้อย 2 ประการคือ **ประการแรก** ประโยชน์ที่มีต่อประเทศด้อยพัฒนา ซึ่งจะมีรายได้เพิ่มมากขึ้นและกลายเป็นประเทศร่ำรวย **ประการที่สอง** ประโยชน์ที่เกิดต่อประเทศพัฒนาแล้วโดยเฉพาะประเทศตะวันตก ซึ่งจะได้รับความมั่นคงมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในโลกยุคสงครามเย็น ซึ่งมี “ภัยคุกคาม” คอมมิวนิสต์ปรากฏอยู่และเป็นที่ยกกันว่าประเทศยากจนจะตกเป็นเป้าหมายของขบวนการคอมมิวนิสต์ได้ง่าย ในแง่นี้สิ่งที่ประเทศด้อยพัฒนาพึงกระทำคือ การรับเอารูปแบบการ

³ Thomas. *op.cit.*, p. 471.

⁴ Ray Kiely, R. (2013). “Inequality and Underdevelopment”. In Mark Beeson and Nick Bisley (eds). *Issues in 21st Century World Politics*. Basingstoke. Palgrave Macmillan, p. 150.

⁵ *Ibid.*, p. 150.

พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศพัฒนาแล้วเข้ามาใช้ โดยเป็นการรับเอาการลงทุน ระบบคุณธรรม และการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurship) ตามระบบทุนนิยมของประเทศตะวันตกเข้ามาใช้งาน⁶

อย่างไรก็ตาม แนวคิดนี้ไม่ได้กล่าวอย่างเปิดเผยว่าการนิยามและการพรรณนาลักษณะของประเทศพัฒนาแล้วอย่างประเทศตะวันตกกระทำได้อย่างถูกต้องแล้วหรือไม่ นอกจากนี้ยังไม่ได้คำนึงถึงความแตกต่างหลากหลายในแง่ประวัติศาสตร์ บริบท และอัตลักษณ์ในการพัฒนาของแต่ละประเทศโดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด แนวคิดนี้ไม่ได้บอกถึงสาเหตุของ “ความด้อยพัฒนา” ของประเทศด้อยพัฒนาว่าเกิดจากการถูกขีตริตทางเศรษฐกิจและการถูกยึดเป็นอาณานิคมในอดีตโดยประเทศพัฒนาแล้ว ในทางตรงกันข้าม แนวคิดกระแสหลักนี้กลับเชื่อว่าการติดต่อสัมพันธ์และการเอาอย่างกลุ่มประเทศโลกที่หนึ่งหรือประเทศพัฒนาแล้วเป็นสิ่งที่น่าพึงพอใจและน่าปฏิบัติตามในกลุ่มประเทศพัฒนาน้อยที่สุดและกำลังพัฒนาทุกประเทศ

การพัฒนาแนวทางกระแสหลักยังคงได้รับการปฏิบัติสืบต่อมาจนกระทั่งปัจจุบัน โดยเฉพาะในหมู่นักวิชาการและนักปฏิบัติการจำนวนมากขององค์การระหว่างประเทศอย่างเช่น องค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF) และธนาคารโลก (World Bank) โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลงใน ค.ศ. 1945 และการบรรลุฉันทมติวอชิงตัน (Washington Consensus) ในทศวรรษที่ 1980 เป็นต้นมา แนวคิดเสรีนิยมทางเศรษฐกิจที่เน้นความสำคัญของตลาดเสรีกลายเป็นรูปแบบนโยบายเศรษฐกิจและการพัฒนาของโลกตามอย่างกลุ่มประเทศโลกที่หนึ่ง แต่ทว่าแนวคิดด้านเศรษฐกิจและการพัฒนาดังกล่าวไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบต่อองค์ประกอบและอัตลักษณ์ทางสังคมและการเมืองจำนวนมาก เช่น กลุ่มคนยากจน ความอดอยาก เรื่องชาติพันธุ์ เพศสภาพ หรือเรื่องสำคัญอื่นๆ

กิจกรรม 2.1.1

แนวทางการพัฒนากระแสหลักในบริบทโลกคืออะไร

แนวตอบกิจกรรม 2.1.1

แนวทางการพัฒนากระแสหลักในบริบทโลกคือ แนวทางการพัฒนาที่เน้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและละเลยการพัฒนาในมิติอื่น ซึ่งเกี่ยวข้องกับความยุติธรรมและจริยธรรมทางสังคมในลักษณะอื่นๆ จำนวนมาก เช่น การพยายามแก้ไขปัญหาความยากจนหรือความอดอยาก

⁶ *Ibid.*, p. 150.

เรื่องที่ 2.1.2

การพัฒนาแนววิพากษ์

แม้ว่าการพัฒนาตามแนวทางกระแสหลักจะเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในประเทศจำนวนมากนับจากสงครามโลกครั้งที่ 2 แต่นักวิชาการหลายคนซึ่งอาจจะเรียกโดยรวมว่าแนวทางการพัฒนาเชิงวิพากษ์ ได้ออกมาได้แย้งถึงปัญหาต่างๆ อันเป็นผลพวงมาจากปัญหาการพัฒนากระแสหลัก เช่น การเน้นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจโดยละเลยปัญหาความยากจนอดอยาก การกระจายรายได้ หรือโครงการก่อสร้างขนาดใหญ่ซึ่งไม่คำนึงถึงผลกระทบของสิ่งแวดล้อม และผลกระทบต่อคนพื้นถิ่น (Indigenous Peoples) นอกจากนี้แนวทางการพัฒนาเชิงวิพากษ์เชื่อว่าปัญหาความด้อยพัฒนาของประเทศยากจนทั้งหลายไม่สามารถอธิบายโดยแยกขาดออกจากความสัมพันธ์กับประเทศที่พัฒนาแล้ว กล่าวอีกทางหนึ่ง ความยากจนและ “ความด้อยพัฒนา” ของประเทศกำลังพัฒนาเป็นผลมาจากการถูกขูดรีดและการกดขี่โดยประเทศพัฒนาแล้วจำนวนมาก ซึ่งในอดีตเป็นประเทศเจ้าอาณานิคม การปฏิสัมพันธ์และการเผชิญหน้ากัน (Encounter) ระหว่างประเทศที่พัฒนาแล้วฝ่ายหนึ่งกับประเทศพัฒนาน้อยที่สุดและประเทศกำลังพัฒนาอีกฝ่ายหนึ่งนี้นำมาซึ่งปัญหาที่มีต่อประเทศพัฒนาน้อยที่สุดและประเทศกำลังพัฒนาด้วย

แนวคิดทฤษฎีหนึ่งที่วิพากษ์วิจารณ์แนวทางการพัฒนากระแสหลักได้อย่างแหลมคมคือ ทฤษฎีระบบโลก (World System Theory) ภายหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 การเมืองโลกได้หันมาให้ความสนใจการพัฒนามากขึ้น ภายหลังจากประเทศเจ้าอาณานิคมเปิดโอกาสให้ประเทศในอาณานิคม ได้รับเอกราช และในบริบทของสงครามเย็น ซึ่งเกิดการแข่งขันกันระหว่างโลกที่หนึ่ง นำโดยสหรัฐอเมริกา และกลุ่มประเทศโลกที่สอง นำโดยอดีตสหภาพโซเวียต⁷ ทฤษฎีระบบโลก ซึ่งนำเสนอโดยนักทฤษฎีอย่าง อิมมานูเอล วอลเลนสไตน์ (Immanuel Wallerstein) วิพากษ์วิจารณ์แนวคิดการพัฒนากระแสหลักของระบบทุนนิยมโลกว่า ระบบเศรษฐกิจการเมืองโลกแบ่งออกเป็นกลุ่มประเทศศูนย์กลาง (Core) กลุ่มประเทศชายขอบ (Periphery) และกลุ่มประเทศกึ่งชายขอบ (Semi-periphery) โดยประเทศศูนย์กลางจะขูดรีดและดูดซับส่วนเกินทางเศรษฐกิจจากประเทศกึ่งชายขอบและประเทศชายขอบ ซึ่งการขูดรีดและดูดซับนี้นอกจากจะก่อให้เกิดการกระจุกตัวทางรายได้ และทรัพยากรในประเทศศูนย์กลางแล้ว ยังทำให้ประเทศชายขอบไม่พัฒนา ประสบกับความยากจนเรื้อรัง และไม่สามารถพัฒนาเศรษฐกิจของตนเองได้

⁷ *Ibid.*, p. 150.

ทฤษฎีการพัฒนาระหว่างประเทศที่สำคัญในช่วงต่อมาเช่น ทฤษฎีการพึ่งพิง (Dependency Theory) ซึ่งนำเสนอโดยนักวิชาการอย่าง ฮันส์ ซิงเกอร์ (Hans Singer) ราอูล พรีบิช (Raul Prebisch) และอังเดร กุนเดอร์ แฟรงค์ (Andre Gunder Frank) ได้สร้างกรอบในการวิพากษ์วิจารณ์แนวทางการพัฒนาทุนนิยมอีกประการหนึ่ง ซึ่งเสนอว่าเหตุผลประการสำคัญที่กลุ่มประเทศกำลังพัฒนาไม่สามารถพัฒนาเศรษฐกิจของตนเองได้ เนื่องมาจากการที่ประเทศเหล่านี้มักจะผลิตสินค้าขั้นพื้นฐาน (Primary produce) ซึ่งมีมูลค่าเพิ่มทางการตลาดที่ต่ำ และเสียเปรียบทางการค้า เมื่อเปรียบเทียบกับสินค้าอุตสาหกรรม เช่น ประเทศที่ส่งออกสินค้าเกษตรต้องใช้ปริมาณที่มากกว่าอย่างมากในการซื้อสินค้าอุตสาหกรรม เป็นต้น เหตุผลหลักเนื่องมาจากความยืดหยุ่นทางด้านรายได้ของผู้บริโภคต่อสินค้าเกษตรมีต่ำ ดังนั้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงด้านราคาสินค้าเกษตรเพียงเล็กน้อย ผู้บริโภคมักจะหันไปบริโภคสินค้าประเภทอื่น หรือซื้อจากผู้ผลิตรายอื่นทดแทน นอกจากนี้ผู้ผลิตสินค้าเกษตรยังมีจำนวนผู้แข่งขันหลายราย เนื่องจากความง่ายในการผลิตส่งผลให้การเข้าสู่ตลาดทำได้ง่าย ส่งผลให้มีการแข่งขันสูงและการขายตัดราคา ในทางกลับกัน สินค้าอุตสาหกรรมซึ่งเป็นสินค้าที่ผลิตโดยประเทศพัฒนาแล้ว มีมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจสูง มีความเปลี่ยนแปลงทางราคาน้อย และลดต่ำลงยากกว่ามาก ทำให้รายได้ของประเทศพัฒนาแล้วสูงกว่า⁸

การที่ประเทศกำลังพัฒนาหรือประเทศพัฒนาน้อยที่สุดต้องพึ่งพิงประเทศโลกที่หนึ่งหรือประเทศพัฒนาแล้ว ในมิติสำคัญทางเศรษฐกิจด้านต่างๆ เช่น ด้านทุน ด้านเทคโนโลยี และด้านตลาด การพึ่งพิงนี้ ทำให้ประเทศด้อยพัฒนาไม่ผลิตสินค้า ความรู้ และเทคโนโลยีทางการผลิตของตนเองขึ้นมา⁹ แม้ว่ากลุ่มประเทศด้อยพัฒนาจำนวนมากหันมาเน้นการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า (Import Substitution Industrialization) โดยเฉพาะอย่างยิ่งตั้งแต่ทศวรรษที่ 1950 เป็นต้นมาจนกระทั่งต้นทศวรรษที่ 1980 แต่การพัฒนาแนวนี้ยังไม่เพียงพอ ดังนั้นแนวทางการพัฒนาแบบทุนนิยม โดยพยายามเลียนแบบประเทศตะวันตกนั้นจึงไม่ใช่แนวทางการแก้ไขปัญหาด้อยพัฒนา หรือแม้แต่การพัฒนาโดยยึดแนวทางประเทศพัฒนาแล้วก็ถือเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาของประเทศกำลังพัฒนา และทำให้ประเทศกำลังพัฒนาด้อยพัฒนายิ่งขึ้น และไม่สามารถที่จะพัฒนาระดับเศรษฐกิจของตนเองได้ ทัดเทียมกับประเทศที่พัฒนาแล้ว ดังคำกล่าวที่ว่า “บันไดแห่งการพัฒนาของประเทศพัฒนาแล้วได้ถูกโยนทิ้งไปแล้ว” ปัญหาการพึ่งพิงทางเศรษฐกิจนี้พบมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และกลุ่มประเทศลาตินอเมริกา ในแง่การพัฒนาหรือการด้อยพัฒนาเช่นนี้เป็นการวิเคราะห์ลำดับขั้นทางเศรษฐกิจ การเมืองโลก ซึ่งมองว่าการพัฒนาแนวทางเดิมตั้งแต่จะก่อให้เกิดและคงไว้ซึ่งความเป็นรอง การพึ่งพิง และลำดับขั้นทางเศรษฐกิจ (Subordination Dependency and Hierarchy)¹⁰ แนวทางที่จะสามารถพัฒนาได้อย่างแท้จริง

⁸ *Ibid.*, p. 151.

⁹ *Ibid.*, p. 152.

¹⁰ *Ibid.*, p. 152.

ของประเทศกำลังพัฒนาตามแนวคิดนี้คือ การที่ประเทศกำลังพัฒนาต้องตัดความเชื่อมโยง (De-linking) ออกจากประเทศพัฒนาแล้ว¹¹

อย่างไรก็ตาม แนวทางการพัฒนาในแบบที่ทฤษฎีระบบโลกและทฤษฎีการพึ่งพิงเสนอยังมีปัญหาในการพยายามที่จะสร้างกรอบในการอธิบาย กล่าวคือทั้งสองทฤษฎียังสร้างกรอบอธิบายแบบควมรวมตีคลุม (Over-generalization) และละเลยความแตกต่างทางการพัฒนาของแต่ละประเทศ นอกจากนี้การก้าวขึ้นมาของกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่อย่างประเทศเกาหลีใต้และไต้หวันทำให้คำทำนายของทฤษฎีเชิงวิพากษ์เหล่านี้ถูกลดทอนลงไปด้วย โดยประเทศเอเชียตะวันออกเหล่านี้แม้ว่าจะทำการปกป้องสินค้าและตลาดของตนเองจากประเทศตะวันตก แต่ไม่ได้ตัดขาดความเชื่อมโยงจากประเทศตะวันตกออกไปโดยสิ้นเชิง ซึ่งในที่สุดแล้วสามารถนำไปสู่ “การไม่พึ่งพิง” ตะวันตกได้ในที่สุด นอกจากนี้แนวทางการพัฒนาในเวทีโลกดูเหมือนจะไม่ได้เป็นการตัดขาดความเชื่อมโยงออกจากกันเท่านั้น แต่ยังมีลักษณะคล้ายกันมากยิ่งขึ้น นั่นคือการเปิดให้เอกชนเข้ามาลงทุน (Privatization) การเปิดเสรี (Liberalization) และการลดการแทรกแซงจากรัฐ (State intervention) เพราะนโยบายการสนับสนุนและปกป้องอุตสาหกรรมพื้นฐานนั้นเป็นการกระทำที่ไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากลดการแข่งขันและไม่ก่อให้เกิดการพัฒนาในอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพในการแข่งขันอย่างแท้จริง โดยวางอยู่บนหลักการความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ

การวิพากษ์วิจารณ์ดังกล่าวไม่ได้ไปไกลอย่างข้อวิพากษ์วิจารณ์จากสำนักหลังอาณานิคมศึกษา (Post-colonialism) ซึ่งปรากฏในงานสำคัญของฟรองซ์ ฟานง (Frantz Fanon) นักปรัชญาชาวมาร์ตีนิก ในเล่มที่ชื่อว่า *The Wretched of the Earth*¹² ซึ่งกล่าวถึง ความพยายามต่อสู้ของประเทศในแอฟริกากับเจ้าอาณานิคม และงานของเ็ดเวิร์ด ซาอิด (Edward Said) นักวิชาการด้านวรรณคดี ที่ชื่อว่า *Orientalism*¹³ และงานของกายตรี สปิวัค (Gayatri Spivak) นักวิชาการอินเดีย ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มคนที่เป็นเบี้ยล่าง (the subaltern)¹⁴ งานเหล่านี้มีข้อถกเถียงร่วมกันในแง่ที่ว่า การทำให้ความเป็น “ตะวันออก” (the Orient หรือ the East) มีลักษณะล้าหลัง แปรกษะหลาด หรือเป็นอื่น (the Other) และต้องกลายเป็น “เป้าในการพัฒนา” (Object of development) นั้นเกิดขึ้นมาจากการประกอบสร้างโดยประเทศตะวันตก (the West)

ดังนั้นในแง่ที่นอกจากความด้อยพัฒนาในหลายพื้นที่ของโลกเกิดจากการกระทำของประเทศพัฒนาแล้ว ประเทศพัฒนายังต้องเป็นผู้รับผิดชอบการผลักดันวาระการพัฒนาเท่าๆ กับประเทศด้อยพัฒนา และแนวความคิด

¹¹ อ้างใน *Ibid.* p. 152.

¹² Frantz Fanon. (1963). *The Wretched of the Earth*. New York. Grove Press.

¹³ Edward Said. (2003). *Orientalism*. New York. Penguin Book.

¹⁴ ไป ร ต ตุ Gayatri Chakravorty Spivak. (1988). “Can the Subaltern Speak?” In Cary Nelson and Lawrence Grossberg (Eds.). *Marxism and the Interpretation of Culture*. Urbana. University of Illinois Press.

นี้เองที่กลายเป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันเวทีโลกให้ดำเนินการกำหนดวาระการพัฒนามนุษย์ในบริบทโลก ซึ่งประกอบด้วย วาระการพัฒนาแห่งสหประชาชาติและวาระการพัฒนาอย่างยั่งยืน

กิจกรรม 2.1.2

การเกิดขึ้นของแนวทางการพัฒนาแนววิพากษ์สะท้อนถึงเรื่องใดเป็นสำคัญ

แนวตอบกิจกรรม 2.1.2

การสะท้อนให้เห็นถึงการพยายามปฏิเสศแนวทางการพัฒนาที่เป็นที่ครอบงำสังคมระหว่างประเทศมายาวนาน และกลายเป็นที่มาของแนวทางการพัฒนาแบบทางเลือกหรือการพัฒนาแนวทดแทนในบริบทโลก อย่างไรก็ตามจะพิจารณาได้ว่า การเกิดขึ้นของแนวทางการพัฒนาแนววิพากษ์นั้นเป็นความพยายามเสนอแนวทางในการพัฒนาแบบใหม่ให้กับประเทศประเทศพัฒนาน้อยที่สุด และประเทศกำลังพัฒนาแล้ว ยังเป็นความพยายามแก้ไขมรดกและปัญหาของการพัฒนากระแสหลักที่สร้างเอาไว้ด้วย

ตอนที่ 2.2

วาระการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ของตอนที่ 2.2 แล้วจึงศึกษารายละเอียดต่อไป

หัวเรื่อง

- 2.2.1 นิยาม พัฒนาการ และองค์ประกอบของวาระการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ
- 2.2.2 การประเมินผลความสำเร็จของวาระการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ

แนวคิด

1. วาระการพัฒนาแห่งสหประชาชาติใหม่คือ เป้าหมายการพัฒนาแปดประการ ซึ่งถูกเสนอโดยโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติใน ค.ศ. 2000 หลักการสำคัญของวาระการพัฒนาแห่งสหประชาชาติคือ การเอามนุษย์เป็นศูนย์กลางในการพัฒนา แทนความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ
2. การดำเนินการตามวาระการพัฒนาแห่งสหประชาชาติมีผลเป็นที่น่าพอใจและสร้างความก้าวหน้าในการพัฒนาในปริมาณสำคัญจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม เมื่อถึง ค.ศ. 2015 อันเป็นปีเป้าหมาย ภารกิจการพัฒนาตามเป้าหมายเหล่านั้นยังไม่เสร็จสิ้นสมบูรณ์ ปัญหาด้านการพัฒนามนุษย์ยังมีอยู่และต้องการการแก้ไขปัญหา

วัตถุประสงค์

- เมื่อศึกษาตอนที่ 2.2 จบแล้ว นักเรียนสามารถ
1. อธิบายที่มาและพัฒนาการในแง่จุดกำเนิดและองค์ประกอบของวาระการพัฒนาแห่งสหประชาชาติได้
 2. บอกการประเมินผลความสำเร็จตามดัชนีและมาตรวัดของเป้าหมายการแห่งสหประชาชาติการได้

เรื่องที่ 2.2.1

นิยาม พัฒนาการ และองค์ประกอบของวาระการพัฒนาแห่งสหประชาชาติของสหประชาชาติ

วาระการพัฒนาแห่งสหประชาชาติใหม่ (Millennium Development Goals: MDGs) คือวาระการพัฒนาซึ่งถูกเสนอโดยโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ และเป็นข้อตกลงและความพยายามระหว่างประเทศด้านการพัฒนา ซึ่งถูกกำหนดขึ้นโดยองค์การสหประชาชาติใน ค.ศ. 2000 โดยส่วนสำคัญพัฒนามาจากรายงานการพัฒนา มนุษย์ (Human Development Reports) ซึ่งสหประชาชาติจัดทำขึ้นตั้งแต่ ค.ศ. 1990 วาระการพัฒนาแห่งสหประชาชาติมีสาระสำคัญที่ว่า การพัฒนาไม่ได้หมายถึงการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (Economic Growth) อย่างที่แนวทางพัฒนากระแสหลักเสนอเพียงเท่านั้น หากแต่ยังเป็นการพัฒนาโดยเอามนุษย์เป็นศูนย์กลาง เพื่อจัดการกับความท้าทาย (Challenges) และภัยคุกคาม (Threats) ทางด้านการพัฒนาที่เกิดขึ้นในสหประชาชาติใหม่ วาระการพัฒนาแห่งสหประชาชาติมีเป้าหมายแปดประการ ได้แก่ **ประการแรก** การมุ่งขจัดความยากจนและความอดอยากขั้นรุนแรง **ประการที่สอง** การเปิดโอกาสให้ประชากรโลกได้รับการศึกษาขั้นประถมศึกษา (Primary Education) อย่างทั่วหน้า **ประการที่สาม** การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศและเพิ่มพลัง (Empowerment) ให้กับสตรี **ประการที่สี่** การลดอัตราการเสียชีวิตของทารกแรกเกิด **ประการที่ห้า** การส่งเสริมสุขสภาวะของมารดา **ประการที่หก** การต่อสู้กับโรคติดต่อร้ายแรงโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เอชไอวี/เอดส์ (HIV/AIDS) โรคมาลาเรีย และโรคอื่นๆ **ประการที่เจ็ด** การสร้างความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม และ**ประการที่แปด** การสร้างพันธมิตรทางการพัฒนาระดับโลกขึ้นมา

เป้าหมายเหล่านี้ได้ถูกกำหนดขึ้นภายหลังจากที่องค์การสหประชาชาติจัดประชุมสุดยอดแห่งสหประชาชาติใหม่ (Millennium Summit) เอกสารสำคัญที่ก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวด้านการพัฒนาระหว่างประเทศที่สำคัญครั้งนี้ได้แก่ รายงานของเลขาธิการองค์การสหประชาชาติที่มีชื่อว่า “พวกเราประชาชน: บทบาทขององค์การสหประชาชาติในศตวรรษที่ 21” (We the Peoples - The Role of the United Nations in the 21st Century) และประกาศแห่งสหประชาชาติ (United Nations Millennium Declaration) ขององค์การสหประชาชาติ ค.ศ. 2000 เอกสารระหว่างประเทศทั้งสองนี้มีสาระสำคัญคือ การเน้นย้ำว่าปัจเจกบุคคลแต่ละคนมีศักดิ์ศรี ดังนั้นจึงมีสิทธิเสรีภาพและความเท่าเทียมกัน มนุษย์ทุกคนสามารถมีมาตรฐานการดำรงชีพที่ดีและเหมาะสม ซึ่งรวมถึงเสรีภาพจากความอดอยากและความรุนแรง ขณะเดียวกันเอกสารทั้งสองยังสนับสนุนความอดทนอดกลั้นต่อความแตกต่างหลากหลาย และความเป็นปึกแผ่นของสังคมระหว่างประเทศด้วย

ภายหลังการรับรองประกาศแห่งสหประชาชาติขององค์การสหประชาชาติ ชาติสมาชิกทั้ง 191 ประเทศ องค์การระหว่างประเทศ 22 องค์การ และตัวแทนจากองค์การพัฒนาเอกชน (NGOs) มากกว่า 1,000 แห่งจาก กว่า 100 ประเทศ ได้แสดงออกถึงความสนใจอย่างสูงกับการขจัดความยากจน การปกป้องสิ่งแวดล้อม สิทธิ มนุษยชน และการปกป้องกลุ่มคนที่มีความเปราะบาง กระทั่งก่อให้เกิดเป้าหมายการพัฒนาทั้ง 8 ประการดังกล่าว ขึ้น หน่วยงานที่มีความสำคัญที่สุดในการผลักดันและดูแลเพื่อให้ชุมชนระหว่างประเทศและประเทศต่างๆ บรรลุ เป้าหมายแห่งการพัฒนาทั้ง 8 นี้คือ โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme: UNDP) ซึ่งได้กำหนดให้มีการประเมินผลถึงความสำเร็จของเป้าหมายการพัฒนาเหล่านี้ออกมาเป็น มาตรฐานวัดและดัชนีชี้วัดต่างๆ โดยมีการกำหนดขอบเขตระยะเวลาเอาไว้และมีการตั้งเป้าที่จะบรรลุเป้าหมายแห่งการ พัฒนาเหล่านี้ภายใน ค.ศ. 2015

หลักการสำคัญของวาระการพัฒนาแห่งสหประชาชาติคือการตระหนักว่านโยบายและโครงการสาธารณะ ด้านการพัฒนาของแต่ละประเทศควรที่จะสอดคล้องและตอบสนองต่อความจำเป็นของประเทศพัฒนาน้อยที่สุด และประเทศกำลังพัฒนาแต่ละประเทศ ซึ่งมีบริบทและประวัติศาสตร์ด้านการพัฒนาที่แตกต่างกัน ดังนั้น ข้อเสนอแนะทางด้านนโยบายของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาตินี้จึงมีลักษณะเป็น “คำแนะนำ” (Guidelines) ทางนโยบายและโครงการกว้างๆ เท่านั้น โดยคำแนะนำดังกล่าวมีดังนี้

เป้าหมายที่ 1 การขจัดความยากจนและความอดอยากขั้นรุนแรง

โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติตั้งเป้าไว้ว่า ชุมชนระหว่างประเทศต้องสามารถกำจัดความยากจน (Poverty) และความอดอยาก (Hunger) ขั้นรุนแรงให้ลดลงครึ่งหนึ่งภายใน ค.ศ. 2015 ทั้งนี้การวัดความยากจน ของ UNDP ดังกล่าววัดจากนิยามความยากจนและความอดอยากขั้นรุนแรงว่าหมายถึง กลุ่มบุคคลที่ดำรงชีพด้วย รายได้ที่ต่ำกว่า 1.25 ดอลลาร์สหรัฐต่อวัน โดยคนกลุ่มนี้มีส่วนแบ่งในการบริโภคของประเทศน้อยมากและ ส่วนมากคนกลุ่มนี้ประกอบด้วย สตรี เด็ก และผู้ที่มีความเปราะบางกลุ่มอื่นๆ โดยความพยายามนี้รวมถึง การลด จำนวนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ และกลุ่มคนทั่วไปที่ได้บริโภคอาหารต่ำกว่าความจำเป็นขั้นต่ำ เพื่อดำรงชีวิต

เป้าหมายที่ 2 การส่งเสริมการประถมศึกษาขั้นพื้นฐาน

โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติตั้งเป้าเอาไว้ว่าภายใน ค.ศ. 2015 เด็กทุกคนต้องได้รับการศึกษาขั้น ประถมศึกษา โดยเกณฑ์ที่สำคัญคือการพิจารณาจากปริมาณการลงทะเบียน (Enrollment) และการสำเร็จ การศึกษา (Completion) เป็นหลัก

เป้าหมายที่ 3 การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศและการเพิ่มพลังแก่สตรี

โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติตั้งเป้าไว้ว่า ต้องกำจัดความแตกต่างระหว่างเด็กชายกับเด็กหญิงในการศึกษาขั้นประถมศึกษาภายใน ค.ศ. 2005 และกำจัดความแตกต่างทางการศึกษาทุกระดับระหว่างชายกับหญิงภายใน ค.ศ. 2015 ทั้งนี้มีเกณฑ์ชีวิตที่สำคัญได้แก่ อัตราส่วนระหว่างชายกับหญิงในสถาบันการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา เกณฑ์พิจารณาประการที่สองคือ ส่วนแบ่งของการจ้างงานของผู้หญิงในภาคการจ้างงานที่ไม่ใช่ภาคการเกษตร และเกณฑ์พิจารณาประการสุดท้ายคือ สัดส่วนของที่หญิงในรัฐสภา

เป้าหมายที่ 4 การลดอัตราการเสียชีวิตของทารกแรกเกิด

ใน ค.ศ. 2000 โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติได้ตั้งเป้าหมายไว้ว่า ต้องลดอัตราการเสียชีวิตของเด็กทารกแรกเกิดอายุไม่เกิน 5 ปี ลงไปในอัตรา 2 ใน 3 นอกจากนี้ ยังมีการตั้งเป้าว่า อัตราส่วนของเด็กทารกแรกเกิดอายุไม่เกิน 1 ขวบที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัด (Measles) ต้องเพิ่มขึ้น และการทำคลอดทุกครั้งต้องได้รับการดูแลโดยบุคลากรทางการแพทย์ที่มีทักษะต้องเพิ่มขึ้น ภายในช่วงเวลาระหว่าง ค.ศ. 1990 ถึง ค.ศ. 2015

เป้าหมายที่ 5 การส่งเสริมสุขภาพของมารดา

ในแง่การส่งเสริมสุขภาพของมารดา มีการตั้งเป้าหมายว่าต้องลดอัตราการเสียชีวิตของสตรีตั้งครรภ์ลงในอัตรา 3 ใน 4 ภายในช่วงเวลาระหว่าง ค.ศ. 1990 ถึง ค.ศ. 2015 นอกจากนี้ยังมีการตั้งเป้าหมายว่า ต้องมีการเพิ่มคุณภาพด้านสุขอนามัยการเจริญพันธุ์ (Reproductive Health) โดยให้หญิงตั้งครรภ์ทุกคนสามารถเข้าถึงการฝากครรภ์ได้ ตลอดจนการส่งเสริมการวางแผนครอบครัว การใช้จ่ายคุมกำเนิด และการลดจำนวนการตั้งครรภ์ในกลุ่มมารดาที่ไม่พร้อมโดยเฉพาะวันรุ่น ภายใน ค.ศ. 2015

เป้าหมายที่ 6 การต่อสู้กับโรคติดต่อร้ายแรง

ใน ค.ศ. 2000 โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติตั้งเป้าไว้ว่า ภายใน ค.ศ. 2015 จะยุติการแพร่ระบาดและลดจำนวนผู้ป่วยโรคติดต่อร้ายแรง เช่น เอชไอวี/เอดส์ มาลาเรีย และโรคอื่นๆ โดยเกณฑ์ที่สำคัญคือ การลดลงของการแพร่กระจายของเชื้อโรคติดต่อร้ายแรงในกลุ่มคนที่มีอายุระหว่าง 15-24 ปี มีการใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ที่มีความเสี่ยงเพิ่มขึ้น สัดส่วนของประชากรที่มีอายุระหว่าง 15-24 ปีที่มีความรู้เพียงพอกและถูกต้องเกี่ยวกับโรคเอชไอวี/เอดส์มีจำนวนเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ยังมีการกำหนดว่าภายใน ค.ศ. 2010 ต้องส่งเสริมให้เกิดการเข้าถึงการรักษาโรคเอชไอวี/เอดส์สำหรับผู้ป่วย และต้องเพิ่มสัดส่วนของผู้ป่วยที่อยู่ในขั้นรุนแรงในการสามารถเข้าถึงยาป้องกันการดื้อยาของเชื้อไวรัส เพิ่มสัดส่วนของเด็กที่นอนภายใต้มุ้งป้องกันแมลงและยุง การเพิ่มสัดส่วนเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่ป่วยเป็นโรคมาลาเรียแล้วได้รับการรักษาอย่างเหมาะสม ลดจำนวนการเกิดโรค การ

แพร่กระจาย และการเสียชีวิตจากไวรัส และเป้าหมายประการสุดท้ายคือ ต้องลดการติดโรคและการเสียชีวิตของผู้ป่วยโรคมาลาเรีย และเชื้อโรคร้ายแรงอื่นๆ ภายใน ค.ศ. 2015

เป้าหมายที่ 7 การสร้างความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายการพัฒนานี้มีวัตถุประสงค์ในการจะผนวก (Integrate) เอาหลักการการพัฒนาอย่างยั่งยืนให้เข้าไปสู่นโยบายและโครงการพัฒนาของแต่ละประเทศ พร้อมกับการลดการสูญเสียทางสิ่งแวดล้อม ในขั้นต่อมามีการตั้งเป้าหมายที่จะลดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity) และสามารถลดอัตราการสูญเสียสัดส่วนของพื้นที่ที่ปกคลุมด้วยป่า ภายใน ค.ศ. 2010 นอกจากนี้ยังมีการตั้งเป้าหมายว่าต้องลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ โดยกำหนดให้การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ไม่ควรเกินรายได้ประชาชาติ ต้องลดการใช้สารที่ทำลายชั้นบรรยากาศ (Ozone-depleting substances) ต้องเพิ่มสัดส่วนของพื้นที่ป่าในพื้นที่ยุโรป มีความจำกัดทางชีวภาพ เพิ่มสัดส่วนของแหล่งน้ำเพื่อการใช้สอย เพิ่มสัดส่วนของพื้นที่และผืนน้ำที่ได้รับการปกป้อง เพิ่มสัดส่วนสายพันธุ์พืชและสัตว์ที่เสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ และเป้าหมายระยะที่สามคือ ต้องลดสัดส่วนประชากรที่ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งน้ำปลอดภัยและสร้างสุขอนามัยขั้นพื้นฐานอย่างยั่งยืน เพิ่มสัดส่วนประชากร ทั้งในเมืองและชนบท ที่สามารถเข้าถึงแหล่งน้ำที่มีคุณภาพ เพิ่มสัดส่วนประชากรในเมืองที่สามารถเข้าถึงสุขอนามัยที่ได้รับการปรับปรุงคุณภาพภายใน ค.ศ. 2015

ประการที่ 8 การสร้างพันธมิตรทางการพัฒนาระดับโลก

วาระการพัฒนาของสหประชาชาติเป็นวาระการพัฒนาที่ไม่สามารถบรรลุหรือประสบความสำเร็จได้โดยการดำเนินการของประเทศใดประเทศหนึ่งโดยลำพังเนื่องจากวาระต่างๆ มีลักษณะที่ข้ามพรมแดนของรัฐและเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันระหว่างรัฐ โครงการพัฒนาของสหประชาชาติจึงตั้งเป้าหมายในการสถาปนา “พันธมิตรระดับโลกด้านการพัฒนา” โดยมีการกำหนดเป้าหมายต่อเนื่องในด้านนี้ ที่มีลักษณะเป็นรูปธรรมมากขึ้น ซึ่งประกอบด้วยระบบการค้าและการเงินซึ่งมีลักษณะเปิดกว้าง ไม่มีการกีดกัน และวางอยู่บนกฎระเบียบชัดเจน และคาดการณ์ได้ นอกจากนี้ยังพยายามสถาปนาความเห็นพ้องต้องกันในด้านธรรมาภิบาล การพัฒนา การลดความยากจน ทั้งระดับประเทศและระดับระหว่างประเทศ

วิธีการผลักดันให้บรรลุผลด้านการพัฒนาของโครงการพัฒนาขององค์การสหประชาชาติคือ วิธีการสร้างหุ้นส่วนระหว่างภาคส่วนต่างๆ ในสังคมและเน้นความเป็นหุ้นส่วนระหว่างประเทศพัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนา ดังที่มีการกำหนดเอาไว้ในเป้าหมายการพัฒนาที่ 8 นี้ วิธีการดังกล่าวคือการกระตุ้นว่าประเทศที่พัฒนาแล้วควรมีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือ (Aids) แก่ประเทศกำลังพัฒนา นอกจากนี้ประเทศพัฒนาแล้วควรสนับสนุนการค้าที่เป็นธรรม (Fair Trade) ส่งเสริมการจ้างงานกลุ่มสตรีและเด็กอีกด้วย ช่วยเหลือบรรเทาภาวะ

ทางด้านหนี้สินของประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด เปิดให้มีการเข้าถึงสินค้าที่มีลิขสิทธิ์ทางปัญญาที่มีราคาสูง โดยเฉพาะยารักษาโรค ตลอดจนเปิดให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยี (Technology Transfer) เป็นต้น ในแง่นี้ วาระการพัฒนาไม่ใช่วาระของประเทศกำลังพัฒนาหรือด้อยพัฒนาเท่านั้น หากแต่เป็นวาระที่ประเทศที่พัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนาและด้อยพัฒนาต้องให้ความร่วมมือกันเพื่อส่งเสริมให้เกิดขึ้นข้ามพรมแดนของรัฐ

นอกจากนี้ยังมีการตั้งเป้าหมายว่า การจัดการกับความต้องการพิเศษเฉพาะ (Special Needs) ของประเทศพัฒนาน้อยที่สุด (Least Developed Countries: LDCs) ซึ่งประกอบด้วยประเทศในทวีปแอฟริกา ประเทศกำลังพัฒนาที่ไม่มีทางออกทางทะเล และประเทศกำลังพัฒนาที่เป็นหมู่เกาะขนาดเล็ก การจัดการเพื่อให้ความช่วยเหลือเหล่านี้รวมถึง การเปิดให้ประเทศพัฒนาน้อยที่สุดสามารถส่งออกโดยไม่ถูกตั้งข้อจำกัดทางภาษีและจำนวนโควตาการค้า การขยายโครงการบรรเทาภาระหนี้สินให้แก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด หรือแม้แต่ยกเลิกหนี้สินแบบทวิภาคีบางประการ ตลอดจนเพิ่มความช่วยเหลือทางการพัฒนาอย่างเป็นทางการ (Official Development Assistance) สำหรับประเทศซึ่งยึดมั่นในเป้าหมายการพัฒนาของสหประชาชาติ

กิจกรรม 2.2.1

วาระการพัฒนาแห่งสหประชาศักราชถูกกำหนดขึ้นเมื่อใด และประกอบด้วยกี่เป้าหมายย่อย

แนวตอบกิจกรรม 2.2.1

วาระการพัฒนาแห่งสหประชาศักราชถูกกำหนดขึ้นใน ค.ศ. 2000 และประกอบด้วย 8 เป้าหมายย่อย ได้แก่ **ประการแรก** การมุ่งขจัดความยากจนและความอดอยากขั้นรุนแรง **ประการที่สอง** การเปิดโอกาสให้ประชากรโลกได้รับการศึกษาขั้นประถมศึกษา (Primary Education) อย่างทั่วหน้า **ประการที่สาม** การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศและเพิ่มพลัง (Empowerment) ให้กับสตรี **ประการที่สี่** การลดอัตราการเสียชีวิตของทารกแรกเกิด **ประการที่ห้า** การส่งเสริมสุขสภาวะของมารดา **ประการที่หก** การต่อสู้กับโรคติดต่อร้ายแรงโดยเฉพาะอย่างยิ่ง เอชไอวี/เอดส์ (HIV/AIDS) โรคมมาลาเรีย และโรคอื่นๆ **ประการที่เจ็ด** การสร้างความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม และ **ประการที่แปด** การสร้างพันธมิตรทางการพัฒนาระดับโลกขึ้นมา โดยหลักการสำคัญของเป้าหมายทั้งนี้คือ การเอามนุษย์เป็นศูนย์กลางการพัฒนา

เรื่องที่ 2.2.2

การประเมินผลความสำเร็จของวาระการพัฒนาแห่งสหประชาชาติของ สหประชาชาติ

การกำหนด ส่งเสริม และผลักดันวาระการพัฒนาแห่งสหประชาชาติของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ ประสบความสำเร็จเป็นที่น่าพึงพอใจ โดยเฉพาะจากมุมมองขององค์การระหว่างประเทศ เช่น จากการประเมินของบัน คีมูน (Ban Ki-moon) เลขาธิการองค์การสหประชาชาติ เชื่อว่าเป้าหมายการพัฒนาแห่งองค์การสหประชาชาตินี้ได้ก่อให้เกิด “การเคลื่อนไหวต่อต้านความยากจนครั้งยิ่งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์”¹⁵ เลขาธิการองค์การสหประชาชาติยังได้แสดงออกถึงความหวังที่ว่า ภายใต้การเข้าไปให้ความช่วยเหลือ ยุทธวิธีที่เหมาะสม ทรัพยากรที่เพียงพอ และเจตนารมณ์ทางการเมืองที่มุ่งมั่น แม้แต่ประเทศที่ยากจนที่สุดสามารถประสบความสำเร็จกับความก้าวหน้าในการพัฒนาได้¹⁶ จากการประเมินของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติเองในรายงานวาระการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ ค.ศ. 2015 ซึ่งจัดทำโดยหน่วยงานจำนวนมาก ภายใต้การนำของ สำนักงานเลขาธิการสหประชาชาติ เพื่อประเมินผลโดยอาศัยมาตรวัดและตัวชี้วัดความก้าวหน้าของวาระการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ โดยการประเมินความสำเร็จของเป้าหมายการพัฒนาตามเป้าหมายต่างๆ ทั้ง 8 ประการ ได้รับการศึกษาและกล่าวถึงในรายงานว่าด้วย วาระการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ ค.ศ. 2015 อันเป็นปีสิ้นสุดของเป้าหมายพัฒนาดังกล่าว ดังนี้¹⁷

เป้าหมายที่ 1 การขจัดความยากจนและความอดอยากขั้นรุนแรง

ในแง่ความสำเร็จของเป้าหมายการพัฒนาด้านการขจัดความยากจนและความอดอยากขั้นรุนแรง โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติสามารถผลักดันได้อย่างประสบความสำเร็จอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือหากพิจารณาความสำเร็จของเป้าหมายพัฒนาด้านนี้ในระดับโลกจะพบว่า ประชากรที่อาศัยอยู่ด้วยความยากจนขั้นรุนแรง ลดลงมากกว่าครึ่ง โดยลดลงจาก 1.9 พันล้านคนใน ค.ศ. 1990 เป็น 836 ล้านคนใน ค.ศ. 2015 ทั้งนี้ ความก้าวหน้าและการพัฒนานี้ได้เกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญมาตั้งแต่ ค.ศ. 2000 นอกจากนี้ใน ค.ศ. 1990 จำนวนเกือบครึ่งหนึ่งของประชากรของประเทศกำลังพัฒนาดำรงชีพด้วยรายได้น้อยกว่า 1.25 ดอลลาร์สหรัฐต่อวัน แต่

¹⁵ United Nations. *The Millennium Development Goals Report 2015*. p. 3.

¹⁶ *Ibid.*, p. 4.

¹⁷ ผู้สนใจโปรดดู United Nations. *The Millennium Development Goals Report 2015*.

เมื่อถึง ค.ศ. 2015 จำนวนประชากรที่ดำรงชีพด้วยรายได้น้อยกว่า 1.25 ดอลลาร์สหรัฐลดลงเหลือเพียงร้อยละ 14 เท่านั้น

ขณะที่จำนวนประชากรกลุ่มชนชั้นกลาง ซึ่งหมายถึงกลุ่มคนที่ดำรงชีพด้วยเงินมากกว่า 4 ดอลลาร์สหรัฐต่อวัน ได้เพิ่มมากขึ้นกว่า 3 เท่าระหว่าง ค.ศ. 1991 ถึง ค.ศ. 2015 ประชากรกลุ่มนี้ยังถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของร้อยละ 50 ของกลุ่มคนวัยทำงานในประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งตัวเลขดังกล่าวเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 18 ใน ค.ศ. 1991 และอัตราส่วนของประชากรที่ประสบปัญหาทุพโภชนาการในประเทศกำลังพัฒนาลดลงกว่าครึ่งตั้งแต่ ค.ศ. 1990 กล่าวคือลดลงจากร้อยละ 23.3 ในช่วง ค.ศ. 1990 - ค.ศ. 1992 เป็นร้อยละ 12.9 ในช่วง ค.ศ. 2014 - ค.ศ. 2016 อย่างไรก็ตามความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจยังคงดำรงอยู่ และความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจยังคงปรากฏอยู่ กระทั่งถึง ค.ศ. 2011 เกือบร้อยละ 60 ของประชากรที่ยากจนขั้นรุนแรงจำนวนหนึ่งพันล้านคนของโลกยังมีอยู่ใน 5 ประเทศ¹⁸ นอกจากนี้ความเจริญก้าวหน้าในการขจัดความยากจนรุนแรงมักจะละเลยความละเอียดอ่อนและความเชื่อมโยงกับกลุ่มผู้ที่มีเปราะบางและขาดโอกาสเนื่องมาจากเพศ อายุ ความพิการ และชาติพันธุ์ ควรกล่าวด้วยว่าระดับความสำเร็จในการขจัดความยากจนระหว่างเมืองและชนบทยังคงมีความแตกต่างกันอยู่¹⁹

เป้าหมายที่ 2 การส่งเสริมการประถมศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำหรับเป้าหมายการส่งเสริมการศึกษาขั้นประถมศึกษา (Primary Education) เป็นอีกเป้าหมายการพัฒนาที่มีความก้าวหน้าในเกณฑ์ดี กล่าวคือเมื่อมีการประเมินความสำเร็จใน ค.ศ. 2015 อัตราการลงทะเบียนของการศึกษาขั้นประถมศึกษาในประเทศกำลังพัฒนา เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 91 โดยเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 83 ใน ค.ศ. 2000 นอกจากนี้อัตราการรู้หนังสือในกลุ่มประชากรรุ่นเยาว์อายุระหว่าง 15 ถึง 24 ปีมีปริมาณเพิ่มขึ้นทั่วโลก จากร้อยละ 83 ใน ค.ศ. 1990 เป็นร้อยละ 91 ใน ค.ศ. 2015 นอกจากนี้จำนวนตัวเลขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาที่ลาออกโดยยังไม่สำเร็จการศึกษาทั่วโลกลดลงมากกว่าครึ่งหนึ่ง นั่นคืออัตราการลาออกโดยยังไม่สำเร็จการศึกษาของนักศึกษาชั้นประถมศึกษาอยู่ที่ 57 ล้านคนใน ค.ศ. 2015 ซึ่งลดลงจาก 100 ล้านคนใน ค.ศ. 2000 โดยพื้นที่ประเทศที่เป็นตัวแทนการพัฒนาในด้านนี้เป็นอย่างดีและสามารถพัฒนาด้านการศึกษาขั้นประถมศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญมากที่สุดคือกลุ่มประเทศแอฟริกาแถบตอนใต้ทะเลทรายซาฮารา (Sub-Saharan Africa) อัตราการลงทะเบียนเรียนชั้นประถมศึกษาของกลุ่มประเทศใต้เขตทะเลทรายซาฮารานี้เพิ่มขึ้นจากเพียงร้อยละ 8 ในช่วงระหว่าง ค.ศ. 1990 ถึง ค.ศ. 2000 เป็นร้อยละ 20 ในช่วงระหว่าง ค.ศ. 2000 ถึง ค.ศ. 2015²⁰

¹⁸ United Nations. *The Millennium Development Goals Report 2015*. p. 3.

¹⁹ *Ibid.*, p. 4.

²⁰ *Ibid.*, p. 4.

เป้าหมายที่ 3 การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศและการเพิ่มพลังแก่สตรี

การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศและการเพิ่มพลัง (Empowering) แก่สตรีมีตัวชี้วัดที่สำคัญคือ จำนวนเด็กนักเรียนผู้หญิงในโรงเรียน ซึ่งเพิ่มจำนวนมากขึ้นใน ค.ศ. 2015 เมื่อเทียบกับ ค.ศ. 2000 ขณะที่ความพยายามในการกำจัดความไม่เท่าเทียมทางเพศในระบบการศึกษาชั้นประถมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษา และชั้นมหาวิทยาลัย ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี ตัวอย่างที่มีความสำคัญของเป้าหมายการพัฒนาในด้านนี้คือประเทศในภูมิภาคเอเชียใต้ ซึ่งใน ค.ศ. 1990 มีเด็กหญิงเพียง 74 คนต่อจำนวนเด็กชาย 100 คนเท่านั้นที่ลงทะเบียนในการศึกษาชั้นประถมศึกษา แต่ทว่าใน ค.ศ. 2015 จำนวนเด็กหญิงถึง 103 ต่อเด็กชาย 100 คน ลงทะเบียนในการศึกษาประถมศึกษาในภูมิภาคดังกล่าว ผู้หญิงเป็นองค์ประกอบหลักในจำนวนสูงถึงร้อยละ 41 ของแรงงานนอกภาคการเกษตรของกลุ่มประเทศเอเชียใต้ ซึ่งเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 35 ใน ค.ศ. 1990 อัตราส่วนของผู้หญิงซึ่งประกอบอาชีพที่มีความเสี่ยงต่อสัดส่วนการทำงานของผู้หญิงทั้งหมดลดลงถึงร้อยละ 13 และสัดส่วนการลดลงดังกล่าวยังสูงกว่าผู้ชายซึ่งลดลงเพียงร้อยละ 9 ในช่วงระหว่าง ค.ศ. 1991 ถึง ค.ศ. 2015²¹ นอกจากนี้จากจำนวนทั้งสิ้น 174 ประเทศทั่วโลก ประมาณร้อยละ 90 มีผู้หญิงเข้าไปทำงานในรัฐสภาโดยอัตราส่วนเฉลี่ยของผู้หญิงสูงขึ้นเกือบ 2 เท่าในช่วงเวลาตั้งแต่ ค.ศ. 2000²²

เป้าหมายที่ 4 การลดการเสียชีวิตของเด็กแรกเกิด

ในแง่ของอัตราการเสียชีวิตของเด็กแรกเกิด (Child Mortality) โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติสามารถผลักดันให้อัตราการเสียชีวิตของเด็กแรกเกิดลดลงได้อย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคืออัตราการเสียชีวิตของเด็กทารกอายุต่ำกว่า 5 ปีลดลงมากกว่าครึ่งหนึ่ง โดยจำนวนดังกล่าวลดลงจาก 90 เป็น 43 ต่อทารกจำนวน 1,000 คนระหว่าง ค.ศ. 1990 ถึง ค.ศ. 2015 นอกจากนี้แม้ว่าจำนวนประชากรโลกจะมีอัตราเพิ่มขึ้น แต่จำนวนการเสียชีวิตของเด็กทั่วโลกลดลง โดยลดลงจาก 12.7 ล้านคนใน ค.ศ. 1990 เป็นประมาณ 6 ล้านคนใน ค.ศ. 2015 ตัวอย่างที่สำคัญในการพัฒนามนุษย์ในเป้าหมายนี้คือกลุ่มประเทศในแถบตอนใต้ทะเลทรายซาฮารา ซึ่งการลดลงของอัตราการเสียชีวิตต่อปีของเด็กทารกอายุต่ำกว่า 5 ปีลดลงอย่างรวดเร็วกว่า 5 เท่าในช่วงระหว่าง ค.ศ. 2005 ถึง ค.ศ. 2013 เมื่อเทียบกับช่วง ค.ศ. 1990 ถึง ค.ศ. 1995 นอกจากนี้ร้อยละ 84 ของเด็กทั่วโลกได้รับวัคซีนป้องกันโรคหัดใน ค.ศ. 2015 เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 73 ใน ค.ศ. 2010 ซึ่งช่วยป้องกันการเสียชีวิตของเด็กเหล่านี้ได้อีกทางหนึ่ง²³

เป้าหมายที่ 5 การส่งเสริมสุขภาพของมารดา

การพัฒนาสุขภาพของมารดาถูกยกระดับขึ้นอย่างมาก ตั้งแต่ ค.ศ. 1990 อัตราส่วนการเสียชีวิตของมารดาทั่วโลกลดลงร้อยละ 45 และแนวโน้มการลดลงโดยส่วนใหญ่เกิดขึ้นตั้งแต่ ค.ศ. 2000 เป็นต้นมา ตัวชี้วัดการ

²¹ *Ibid.*, p. 5.

²² *Ibid.*, p. 5.

²³ *Ibid.*, p. 6.

พัฒนามนุษย์ด้านนี้ที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ มากกว่าร้อยละ 71 ของการทำคลอดทั่วโลกได้รับการดำเนินการ โดยบุคลากรสาธารณสุขที่มีทักษะ ซึ่งเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 59 ใน ค.ศ. 1990 และการคุมกำเนิดในกลุ่มสตรีที่อายุ ระหว่าง 15 ถึง 49 ปี ไม่ว่าจะแต่งงานหรืออยู่ตามลำพัง เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 55 ใน ค.ศ. 1990 เป็นร้อยละ 64 ใน ค.ศ. 2015 ซึ่งเป็นการป้องกันการมีบุตรโดยไม่พร้อม และช่วยส่งเสริมการวางแผนครอบครัว และปรับปรุงคุณภาพ ชีวิต สำหรับภูมิภาคที่การพัฒนาเป้าหมายนี้ปรากฏอย่างเด่นชัดที่สุดคือกลุ่มประเทศเอเชียใต้ ซึ่งอัตราการเสียชีวิต ของมารดาโดยรวมในภูมิภาคลดลงจากร้อยละ 64 ในช่วงระหว่าง ค.ศ. 1990 ถึง ค.ศ. 2013 และกลุ่มประเทศ แอฟริกาตอนใต้ทะเลทรายซาฮารา ซึ่งมีอัตราการลดลงถึงร้อยละ 49 ขณะที่ในพื้นที่แอฟริกาเหนือ อัตราส่วนของ หญิงตั้งครรภ์ ที่ได้รับการตรวจครรภ์ตั้งแต่ 4 ครั้งขึ้นไปเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 50 เป็นร้อยละ 89 ในช่วงเวลาระหว่าง ค.ศ. 1990 ถึง ค.ศ. 2014²⁴

เป้าหมายที่ 6 การขจัดโรคติดต่อร้ายแรง

เป้าหมายนี้มีการพัฒนาอย่างมีนัยสำคัญ การติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์รายใหม่ลดลงประมาณร้อยละ 40 ในช่วงเวลาระหว่าง ค.ศ. 2000 ถึง ค.ศ. 2013 จากประมาณ 3.5 ล้านรายเป็น 2.1 ล้านราย นอกจากนี้ผู้ป่วยติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์จำนวนมากกว่า 13.6 คนทั่วโลกได้รับยาต้านเชื้อไวรัส (Antiretroviral Therapy: ART) เมื่อถึง ค.ศ. 2014 โดยเพิ่มขึ้นจากเพียง 8 แสนคนใน ค.ศ. 2003 และการรับยาต้านไวรัสที่ช่วยยับยั้งการเสียชีวิต ของผู้ติดเชื้อ สำหรับวัณโรค การป้องกัน การวินิจฉัยโรค และการรักษาวัณโรค ช่วยชีวิตผู้ป่วยกว่า 37 ล้านคนทั่วโลกในช่วงเวลาระหว่าง ค.ศ. 2000 ถึง ค.ศ. 2013 และอัตราการเสียชีวิตของผู้ป่วยวัณโรคลดลงร้อยละ 45 ระหว่าง ค.ศ. 1990 ถึง ค.ศ. 2013 นอกจากนี้ผู้ติดเชื้อมาลาเรียจำนวนกว่า 6.2 ล้านคนได้รับการช่วยเหลือยับยั้ง และป้องกันการเสียชีวิต ในช่วงเวลาระหว่าง ค.ศ. 2000 ถึง ค.ศ. 2015 โดยการพัฒนามนุษย์ในด้านนี้ปรากฏ เด่นชัดที่สุดในพื้นที่ทวีปแอฟริกาแถบตอนใต้ทะเลทรายซาฮารา โดยอัตราการติดเชื้อของผู้ป่วยติดเชื้อมาลาเรีย ลดลงจากร้อยละ 37 และอัตราการเสียชีวิตลดลงร้อยละ 58 การพัฒนาในด้านนี้ส่งผลกระทบต่อทางบวกโดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมู่ประชากรวัยเด็กของพื้นที่ดังกล่าว

เป้าหมายที่ 7 ความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม

แม้ว่าเป้าหมายด้านความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมจะเป็นเป้าหมายที่สำคัญประการหนึ่ง แต่การประเมิน ความสำเร็จของการดำเนินการตามเป้าหมายของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติกระทำได้อย่าง เนื่องจากความ เป็นนามธรรมของเป้าหมายนี้และข้อถกเถียงทางการเมือง อย่างไรก็ตาม ด้วยความกังวลใจของเวทีโลกจึงก่อให้เกิด การผลักดันให้โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติได้กำหนดเรื่องความยั่งยืนกลายมาเป็นวาระดังที่ปรากฏในชื่อ วาระการพัฒนายั่งยืนทดแทนวาระการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ

²⁴ *Ibid.*, p. 6.

เป้าหมายที่ 8 การสร้างพันธมิตรระดับโลกด้านการพัฒนา

เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาความสำเร็จด้านการสร้างพันธมิตรระดับโลกด้านการพัฒนาคือ จำนวนความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการของประเทศพัฒนาแล้ว โดยเฉพาะประเทศในกลุ่มองค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Cooperation and Development: OECD) สัดส่วนการนำเงินช่วยเหลือมาใช้ในภาคการบริการขั้นพื้นฐานที่จำเป็น เช่น การศึกษา การสาธารณสุข สุขอนามัย และด้านอาหารและน้ำดื่ม สัดส่วนของการช่วยเหลืออย่างเป็นทางการที่ไม่มีข้อผูกมัดของประเทศพัฒนาแล้ว โดยเฉพาะประเทศในกลุ่มองค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสัดส่วนของเงินช่วยเหลือที่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุดได้รับ เมื่อเปรียบเทียบกับสัดส่วนรายได้ประชาชาติมวลรวม (Gross National Income)

ในด้านการเข้าสู่ตลาด (Market Access) ให้พิจารณาการที่ประเทศพัฒนาแล้วต้องนำเข้าสินค้าจากประเทศกำลังพัฒนา โดยปลอดภาษี (Duty-Free) (ทั้งนี้โดยไม่นับรวมอาวูธ) สัดส่วนภาษีศุลกากร (Tariff) ที่ประเทศพัฒนาแล้วเก็บจากสินค้าด้านการเกษตร สิ่งทอ และเสื้อผ้าจากประเทศกำลังพัฒนา และสัดส่วนความช่วยเหลือด้านการเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายใน (Gross Domestic Product: GDP) ของประเทศในกลุ่มที่เป็นสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และสัดส่วนความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการเพื่อยกระดับความสามารถทางการค้าของประเทศกำลังพัฒนา

กิจกรรม 2.2.2

การประเมินผลความสำเร็จของวาระการพัฒนาแห่งสหประชาชาติที่มีวิธีการอย่างไร

แนวตอบกิจกรรม 2.2.2

การประเมินผลความสำเร็จของวาระการพัฒนาแห่งสหประชาชาติใช้ดัชนี ตัวชี้วัด และเกณฑ์ต่างๆ ที่สามารถวัดได้มาประเมิน โดยจากการประเมินของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ การพัฒนาตามวาระการพัฒนาแห่งสหประชาชาติมีความก้าวหน้าอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพึงพอใจทั้งแปดเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม ต้องมีการดำเนินการพัฒนาต่อไปเพื่อสืบสานภารกิจของเป้าหมายการพัฒนาดังกล่าวที่ยังไม่เสร็จสิ้นต่อไป

ตอนที่ 2.3

วาระการพัฒนาย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ

โปรดอ่านหัวเรื่อง แนวคิด และวัตถุประสงค์ของตอนที่ 2.3 แล้วจึงศึกษารายละเอียดต่อไป

หัวเรื่อง

- 2.3.1 จุดกำเนิดของวาระการพัฒนาย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ
- 2.3.2 องค์ประกอบของวาระการพัฒนาย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ
- 2.3.3 แนวโน้มและปัญหาของวาระการพัฒนาของสหประชาชาติ

แนวคิด

1. วาระการพัฒนาย่างยั่งยืนเกิดขึ้นมาเพื่อสืบสานและทดแทนภารกิจของวาระการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ โดยวาระการพัฒนาย่างยั่งยืนนี้มีหลักการสำคัญคือ การพัฒนาที่นอกจากจะเอามนุษย์เป็นศูนย์กลางแล้ว การพัฒนานั้นต้องคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดต่อโลกมนุษย์และสิ่งแวดล้อมด้วย ทั้งนี้เพื่อให้โลกมนุษย์และสิ่งแวดล้อมสามารถคงอยู่ได้และเหมาะสมแก่การอยู่อาศัยของมนุษย์

2. วาระการพัฒนาย่างยั่งยืนประกอบไปด้วยทั้งหมด 17 เป้าหมาย ได้แก่ 1) การขจัดความยากจน 2) การขจัดความอดอยาก 3) การมีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี 4) คุณภาพทางการศึกษา 5) ความเท่าเทียมทางเพศ 6) การแก้ไขการขาดแคลนน้ำสะอาด และสุขอนามัย 7) การสร้างแหล่งพลังงานที่เข้าถึงได้และสะอาด 8) การจัดหางานที่เหมาะสมและความเจริญทางเศรษฐกิจ 9) การสร้างระบบ อุตสาหกรรม นวัตกรรม และโครงสร้างพื้นฐาน 10) การลดความเหลื่อมล้ำ 11) การสร้างเมืองและชุมชนที่มีความยั่งยืน 12) การบริโภคและการผลิตที่มีความรับผิดชอบ 13) การดำเนินการเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศ 14) การคำนึงถึงสิ่งมีชีวิตใต้ทะเล 15) การพิทักษ์รักษาสิ่งมีชีวิตบนพื้นดิน 16) การสร้างสันติภาพ ความยุติธรรม และสถาบันที่มีความเข้มแข็ง และ 17) การสร้างพันธมิตรเพื่อการพัฒนา

3. การพัฒนามนุษย์ตามวาระการพัฒนาของสหประชาชาติมีแนวโน้มดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามการพัฒนาตามวาระดังกล่าวยังคงประสบปัญหาอยู่ โดยปัญหาที่สำคัญรวมถึง ปัญหาด้านการกำหนดและการประเมินความก้าวหน้าตามวาระการพัฒนาของสหประชาชาติ ปัญหาจากประเทศพัฒนาแล้ว ซึ่งได้เปรียบทางการเมืองและเศรษฐกิจยังคงไม่เปิดโอกาสให้ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุดได้มีสิทธิ์และเสียงในด้านการพัฒนา และปัญหาจากประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ซึ่งมีการจัดสรรทรัพยากรไป

อย่างไม่มีประสิทธิภาพ เช่น ประเทศกำลังพัฒนาบางประเทศน่าบประมาณ ซึ่งควรใช้ไปในการพัฒนามิติต่างๆ เช่น สาธารณสุขและการศึกษาไปใช้ในการซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์ทั้งที่ขาดความจำเป็น

วัตถุประสงค์

เมื่อศึกษาตอนที่ 2.3 จบแล้ว นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายจุดกำเนิดของการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติได้
2. บอกองค์ประกอบของวาระการพัฒนาอย่างยั่งยืนได้
3. วิเคราะห์แนวโน้มและปัญหาของเป้าหมายพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติได้

เรื่องที่ 2.3.1

จุดกำเนิดของวาระการพัฒนาย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ

การพัฒนาย่างยั่งยืนเป็นวาระการพัฒนาที่กลุ่มผู้นำของโลกได้กำหนดขึ้นจากการประชุมว่าด้วยการพัฒนาย่างยั่งยืน (United Nations Conference on Sustainable Development) ที่กรุงริโอ เดอ จาเนโร ประเทศบราซิล ใน ค.ศ. 2012 การประชุมครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชากรโลกได้รับการพัฒนาที่ส่งเสริมทั้งความมั่งคั่ง (prosperity) และสันติภาพ (peace) ขณะเดียวกันหนทางสู่การพัฒนาดังกล่าวนั้นต้องทำให้โลก (planet earth) ได้รับการปกป้องไปพร้อมกัน กล่าวได้ว่าตามวาระการพัฒนาย่างยั่งยืนนี้ การจะบรรลุเป้าหมายเกี่ยวกับความท้าทายเร่งด่วนทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจไม่ควรละเลยผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม²⁵ ทั้งนี้เพื่อไม่ให้ปัญหาสิ่งแวดล้อมกลายเป็นเรื่องที่สายเกินกว่าจะสามารถแก้ไขได้ ดังนั้นเมื่อถึง ค.ศ. 2015 เมื่อวาระการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (Millennium Development Goals) สิ้นสุดลง กลุ่มผู้นำและตัวแทนจากประเทศต่างๆ จาก 193 ประเทศ จึงได้ผ่านความเห็นชอบร่วมกันในการประชุมสุดยอดว่าด้วยการพัฒนาย่างยั่งยืน (United Nations Sustainable Development Summit) ที่มหานครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา โดยตั้งเป้าหมายที่จะสานต่อการริเริ่ม ภารกิจ ความสำเร็จ และประสบการณ์ของวาระการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ นอกจากนี้ยังได้มีการกำหนดหลักการสำคัญด้านการพัฒนาเพิ่มเติมและเพื่อใช้ทดแทนวาระการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ กล่าวคือการพัฒนาของโลกต้องมีความยั่งยืนต่อโลกมนุษย์และสิ่งแวดล้อมด้วย กล่าวอีกทางหนึ่งวาระการพัฒนาย่างยั่งยืนนี้เป็นการสร้างข้อผูกมัดที่เกี่ยวข้องกับ “พวกเรา” ทุกคน และเป็นความพยายามพัฒนาปรับปรุงคุณภาพชีวิตของคนในรุ่นต่อไป (Next generations) ด้วย โดยการสร้างโลกที่มีความยั่งยืน ปลอดภัย และรุ่มรวยมากขึ้นสำหรับมนุษยชาติ

วาระการพัฒนาย่างยั่งยืนหรือมีอีกชื่อหนึ่งว่า “เป้าหมายโลก” (Global Goals) มีทั้งสิ้น 17 เป้าหมาย ดังนี้ **เป้าหมายที่หนึ่ง** การขจัดความยากจน **เป้าหมายที่สอง** การขจัดความอดอยาก **เป้าหมายที่สาม** การมีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี **เป้าหมายที่สี่** คุณภาพทางการศึกษา **เป้าหมายที่ห้า** ความเท่าเทียมทางเพศ **เป้าหมายที่หก** การแก้ไขการขาดแคลนน้ำสะอาด และสุขอนามัย **เป้าหมายที่เจ็ด** การสร้างแหล่งพลังงานที่เข้าถึงได้และสะอาด **เป้าหมายที่แปด** การจัดหางานที่เหมาะสมและความเจริญทางเศรษฐกิจ **เป้าหมายที่เก้า** การสร้างระบบอุตสาหกรรม นวัตกรรม และโครงสร้างพื้นฐาน **เป้าหมายที่สิบ** การลดความเหลื่อมล้ำ **เป้าหมายที่สิบเอ็ด** การสร้างเมืองและชุมชนที่มีความยั่งยืน **เป้าหมายที่สิบสอง** การบริโภคและการผลิตที่มีความรับผิดชอบ

²⁵ เก็บความจากเอกสารเกี่ยวกับวาระการพัฒนาย่างยั่งยืนของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ โปรดดู <http://www.undp.org/content/undp/en/home/sustainable-development-goals.html>

เป้าหมายที่สิบสาม การดำเนินการเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศ **เป้าหมายที่สิบสี่** การคำนึงถึงสิ่งมีชีวิตใต้ทะเล **เป้าหมายที่สิบห้า** การพิทักษ์รักษาสีงมีชีวิตบนพื้นดิน **เป้าหมายที่สิบหก** การสร้างสันติภาพ ความยุติธรรม และสถาบันที่มีความเข้มแข็ง **เป้าหมายที่สิบเจ็ด** การสร้างพันธมิตรเพื่อการพัฒนา

เป้าหมายเหล่านี้มีความเกี่ยวพันและเชื่อมโยงกัน หมายความว่า การบรรลุเป้าหมายประการหนึ่งนั้น สามารถส่งผลกระทบต่อความสามารถในการจะบรรลุเป้าหมายประการอื่นได้ เช่น การแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) สามารถก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ หรือการพยายามส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศ และปรับปรุงด้านสุขภาวะสามารถส่งเสริมให้สังคมมีสันติสุขมากขึ้น ลดความเหลื่อมล้ำ และเป็นสังคมที่นับรวมเอาคนกลุ่มต่างๆ เข้าไว้ (Inclusive Society) มากขึ้น เป็นต้น โดยโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติตั้งเป้าว่า ต้องประสบความสำเร็จในการผลักดันเป้าหมายเหล่านี้ภายใน ค.ศ. 2030

ในแง่นี้วาระการพัฒนาย่างยั่งยืนเป็นการพยายามพัฒนาที่ยังคงเอามนุษย์เป็นศูนย์กลางเช่นเดียวกับการพัฒนาแห่งสหประชาชาติแล้ว แต่ทว่ายังเป็นวาระการพัฒนามีการคำนึงถึงโลกมนุษย์ (Planet Earth) มากขึ้นด้วยการพัฒนาเพื่อความยั่งยืนจึงเป็นผลสืบเนื่องและผลกระทบมาจากข้อตกลงระหว่างประเทศด้านสิ่งแวดล้อมที่สำคัญอื่นๆ ด้วย เช่น การประชุมด้านสภาพภูมิอากาศ ค.ศ. 2015 ที่กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส และกรอบความร่วมมือเซนต์โตเพื่อลดความเสี่ยงการเกิดวิกฤตภัย (Sendai Framework for Disaster Risk Reduction) ค.ศ. 2015 ที่ประเทศญี่ปุ่น การประชุมและข้อตกลงเหล่านี้ตั้งเป้าเพื่อลดการปล่อยก๊าซคาร์บอน การจัดการกับความเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ และภัยพิบัติทางธรรมชาติ ตลอดจนการฟื้นฟูด้านต่างๆ ภายหลังจากวิกฤตธรรมชาติ

โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติมีบทบาทอย่างสำคัญในการผลักดันวาระการพัฒนาย่างยั่งยืนตั้งแต่เดือนมกราคม ค.ศ. 2016 และในอีก 15 ปีข้างหน้านับจาก ค.ศ. 2016 นอกจากนี้โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติใช้วิธีการที่เรียกว่า MAPS ในการผลักดันวาระการพัฒนาย่างยั่งยืนในระยะสั้น โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศแอฟริกา กลุ่มประเทศอาหรับ อเมริกาใต้ แอแปซิฟิก และเอเชีย วิธีการดังกล่าวซึ่งได้ถูกนำเสนอใน ค.ศ. 2016 และจะถูกใช้กระทั่ง ค.ศ. 2020 ปรากฏในเอกสารของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติที่เรียกว่า วาระการพัฒนาย่างยั่งยืนภาคปฏิบัติการ (SDGs in Action) ซึ่งประกอบด้วย การเผยแพร่แนวคิดและนโยบาย เพื่อให้คำแนะนำ การสนับสนุน และความร่วมมือด้านการพัฒนาย่างยั่งยืนให้กับประเทศต่างๆ ทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น²⁶ จากนั้นโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติทำการเร่งรัดกระบวนการพัฒนา และสุดท้ายให้การสนับสนุนด้านนโยบายเพื่อนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพและความกลมกลืนทางนโยบาย นอกจากนี้ยังมีการ

²⁶ ในงานเปิดตัววิธีการนี้ในเยอรมนี มีผู้เข้าร่วมกว่า 800 คนจาก 80 ประเทศ นอกจากนี้ยังมีผู้ตอบคำถามการสำรวจความคิดเห็นอีกมากกว่า 350,000 คน และมีการกำหนดว่า ทุกวันที่ 25 กันยายนเป็นวันปฏิบัติการด้านการพัฒนาโลก

ดำเนินงานร่วมกับกลุ่มเพื่อการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Group) วิธีการนี้ถูกนำไปปฏิบัติในประเทศต่างๆ จำนวนถึง 72 ประเทศ โดยมีการฝึกหัดผู้กำหนดนโยบายจำนวนสูงถึง 200 คน เพื่อให้สามารถนำวิธีการดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติได้ และเพื่อสร้างความตระหนักและความเป็นเจ้าของวาระการพัฒนา

โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติยังให้การสนับสนุนรัฐบาลของประเทศต่างๆ กว่า 170 ประเทศ เพื่อให้บรรลุวาระแห่งการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยสนับสนุน ส่งเสริม และกระตุ้นให้ประเทศต่างๆ เหล่านั้นได้ผนวกรวมเอาวาระการพัฒนาเข้าไปในแผนการและนโยบายการพัฒนาของตนเอง วิธีการทำงานดังกล่าวเป็นการสะท้อนถึงหลักการทำงานที่ยึดถือความเป็นหุ้นส่วนและสัมฤทธิ์ผลนิยม (Pragmatism) ซึ่งหลักการเหล่านี้มีสาระสำคัญคือความเป็นไปได้ในการปฏิบัติและการเปิดให้รัฐบาลประเทศต่างๆ สามารถกำหนดทางเลือกและแนวทางการพัฒนาของตนเองได้ โดยคำนึงถึงลำดับความสำคัญ (Priorities) และความท้าทาย (Challenges) ของประเทศตนเอง กล่าวโดยสรุปแล้ว บทบาทของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติคือ นอกจากจะเป็นผู้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่มีลักษณะผนวกรวมมากขึ้นแล้ว ยังเป็นการผนึกกำลังของประเทศต่างๆ ในโลก เพื่อที่จะสร้างความเปลี่ยนแปลงในทางบวก ดังที่อาchim สไตเนอร์ (Achim Steiner) ผู้บริหารของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติกล่าวว่า “วาระการพัฒนา [ของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ] ได้หยิบยื่นโอกาสพิเศษที่จะทำให้โลกทั้งโลกอยู่บนทางแห่งความมั่งคั่งและยั่งยืน”²⁷

กิจกรรม 2.3.1

วาระการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals) ถูกประกาศขึ้นเมื่อใดและมีหลักการสำคัญว่าอย่างไร

แนวตอบกิจกรรม 2.3.1

วาระการพัฒนาอย่างยั่งยืนถูกประกาศใน ค.ศ. 2015 โดยเป้าหมายเหล่านี้มีหลักการสำคัญคือ การพัฒนาที่เอามนุษย์เป็นศูนย์กลาง โดยการพัฒนานั้นต้องเป็นมิตรต่อโลกและสิ่งแวดล้อม

²⁷ โปรดดู <http://www.undp.org/content/undp/en/home/sustainable-development-goals.html>

เรื่องที่ 2.3.2

องค์ประกอบของวาระการพัฒนายั่งยืนของสหประชาชาติ

แม้ว่าการดำเนินการตามวาระการพัฒนาแห่งสหประชาชาติจะก่อให้เกิดความก้าวหน้าอย่างน่าพึงพอใจในหลายๆ มิติ อย่างไรก็ตามเนื่องจากการที่โลกมีความเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และการที่จำนวนประชากรโลกมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จนถึงระดับมากกว่า 6 พันล้านคนในปัจจุบัน (ค.ศ. 2018) การดำเนินการด้านการพัฒนาจำเป็นต้องคำนึงถึงประเด็นต่างๆ อย่างครอบคลุมและรอบคอบมากขึ้น โดยเฉพาะผลกระทบที่จะเกิดต่อโลกมนุษย์และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้คนในรุ่นต่อไปสามารถใช้ชีวิตอยู่ได้ ดังที่การพัฒนายั่งยืนเป็นที่รู้จักกันในนาม “การพัฒนาที่ยั่งยืน” โดยยึดหลักการคำนึงถึงความต้องการของคนในรุ่นต่อไป (Next generation’s needs) หรือ “การพัฒนาโดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง (Left no one behind)”

เป้าหมายที่ 1 การขจัดความยากจน

วาระการพัฒนายั่งยืนตั้งเป้าไว้ว่าจะขจัดความยากจนในทุกรูปแบบภายใน ค.ศ. 2030 นอกจากนี้ยังมีการกำหนดเป้าหมายไว้ว่า จะต้องมีการจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสมสำหรับประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ต้องมีการนำนโยบายและโครงการแก้ไขความยากจนไปสู่การปฏิบัติ ตลอดจนนำนโยบายและโครงการที่จะปกป้อง “คนทุกคน” ไปสู่การปฏิบัติ โดยการปกป้องดังกล่าวรวมถึงสิทธิในการเข้าถึงทรัพยากร การบริการ การเป็นเจ้าของที่ดิน และการครอบครองที่ดินอย่างเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ มีการกำหนดว่าต้องเพิ่มความสามารถของประชากรที่มีฐานะยากจนในการรับมือกับภัยพิบัติทั้งทางธรรมชาติและเศรษฐกิจและสิ่งที่ไม่คาดการณ์ โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติยังให้การสนับสนุนให้มีการออกนโยบายระดับชาติ ภูมิภาค และระดับโลกที่มีความสำคัญกับคนจนและเพศสภาพ โดยหลักการสำคัญคือ การขจัดความยากจน เพิ่มความมั่นคง และความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน และต้องปกป้องสิ่งแวดล้อมไปพร้อมกัน

เป้าหมายที่ 2 การขจัดความอดอยาก

ถึงแม้ว่าตัวเลขของผู้ที่ประสบปัญหาความอดอยากจะลดลงอย่างมาก แต่ทว่าเมื่อถึง ค.ศ. 2015 ยังมีประชากรโลกที่ต้องอาศัยอยู่กับความอดอยากสูงถึง 795 ล้านคน ประชากรกลุ่มที่ประสบปัญหาความอดอยากนี้ โดยส่วนมากอาศัยอยู่ในประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด นอกจากนี้ประชากรของประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุดกว่าร้อยละ 12.9 ของประชากรทั้งหมด ต้องประสบปัญหาทุพโภชนาการ (หรือความอดอยากจนกระทั่งนำไปสู่การป่วยเป็นโรค) ทวีปเอเชียถือว่าประสบปัญหาด้านนี้มากที่สุด โดยประชากรกว่า 2 ใน 3 ต้องอาศัยอยู่กับสถานะทุพโภชนาการ แม้ว่าจำนวนผู้ที่อาศัยอยู่ในความยากจนในแถบเอเชียใต้ซึ่งมีจำนวนคนที่ขาดสารอาหาร (Undernourishment) มากที่สุดในโลก ซึ่งคิดเป็นจำนวนถึง 281 ล้านคน โดยปัญหาทุพ

โภชนาการนี้เป็นสาเหตุของการเสียชีวิตของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีถึงร้อยละ 45 ซึ่งมีเด็กกลุ่มอายุดังกล่าวเสียชีวิตปีละ 3.1 ล้านคน นอกจากนี้หากพิจารณาปัญหานี้ทั่วโลกแล้วจะพบว่า เด็ก 1 คนในทุกๆ 4 คนยังต้องประสบกับภาวะแคระแกร็น (Stunted Growth) และเด็กวัยเรียนชั้นประถมศึกษาถึง 66 ล้านคนต้องประสบปัญหาความอดอยาก โดยในจำนวนนี้อยู่ในทวีปแอฟริกาถึง 22 ล้านคน

ดังนั้นเป้าหมายของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติในด้านนี้คือ **ประการที่หนึ่ง** การขจัดความอดอยากและทำให้ประชาชนโดยทั่วไป โดยเฉพาะคนจนและผู้ที่อยู่ในสถานการณ์เปราะบางอย่างทารกแรกเกิด ให้อาหารที่ปลอดภัย มีสารอาหาร และเพียงพอตลอดปี และต้องยุติปัญหาทุพโภชนาการ (Malnutrition) ภายใน ค.ศ. 2030 **ประการที่สอง** มีการตั้งเป้าหมายว่าต้องยุติภาวะแคระแกร็นและการเสียชีวิตของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีภายใน ค.ศ. 2025 นอกจากนี้ต้องสนองความจำเป็นทางโภชนาการของเด็กหญิง หญิงที่กำลังตั้งครรภ์ หญิงที่กำลังให้นมบุตร และหญิงสูงวัยให้เหมาะสมและเพียงพอตามอายุวัย **ประการที่สาม** สนับสนุนให้มีการเพิ่มผลผลิตและรายได้ของภาคเกษตรกรรมและผู้ผลิตอาหารรายย่อยเป็นสองเท่า โดยเฉพาะมีการคำนึงถึงผู้ผลิตที่เป็นผู้หญิง คนพื้นถิ่น ชวนา ผู้เลี้ยงสัตว์ และชาวประมง โดยการเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการใช้ประโยชน์ในที่ดิน ทรัพยากร ความรู้ การบริการทางการเงิน ตลาด โอกาสในการสร้างมูลค่าเพิ่ม และการทำงานนอกภาคการเกษตร **ประการที่สี่** สร้างระบบการผลิตอาหารที่มีความยั่งยืนและน่าไว้วางใจทางภาคเกษตรที่ดีไปสู่การปฏิบัติ โดยเฉพาะนโยบายที่ช่วยเพิ่มผลผลิต และการผลิตซึ่งช่วยรักษาระบบนิเวศ ยกกระตักคุณภาพของดินและพื้นที่ ตลอดจนส่งเสริมความสามารถสำหรับการปรับตัวให้กับความเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ ปัญหาความแห้งแล้ง อุทกภัย และภัยพิบัติอื่นๆ **ประการที่ห้า** ส่งเสริมให้มีความหลากหลายของเมล็ดพันธุ์ของพืชเพาะปลูกและพันธุ์สัตว์เลี้ยง โดยผ่านธนาคารพืชและสัตว์ที่มีการจัดการที่ดีทั้งระดับภูมิภาคและระดับประเทศ ตลอดจนสนับสนุนการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์อย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม (Fair and Equitable) จากการใช้ประโยชน์จากพันธุ์พืชและสัตว์และความรู้ภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้อง (Traditional Knowledge) ภายใน ค.ศ. 2020 **ประการที่หก** เพิ่มการลงทุนและเพิ่มความร่วมมือระหว่างประเทศ ในการสร้างโครงสร้างขั้นพื้นฐานในชนบท การวิจัยทางการเกษตร และขยายการบริการ การพัฒนาเทคโนโลยี และจัดตั้งธนาคารพืชและสัตว์ เพื่อเพิ่มความสามารถในการผลิตทางการเกษตรในประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะประเทศพัฒนาน้อยที่สุด (Least Developed Countries) **ประการที่เจ็ด** พยายามแก้ไขและป้องกันข้อจำกัดและการบิดเบือนทางการค้าในตลาดการเกษตรโลก โดยเฉพาะผ่านการกำจัดการอุดหนุนสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออก และมาตรการเพื่อการส่งออกอื่นๆ ตลอดจนมีการใช้มาตรการต่างๆ เพื่อทำให้ตลาดสินค้าเกษตรมีการทำงานอย่างเหมาะสม เช่น การสำรองอาหารเพื่อช่วยเหลือป้องกันไม่ให้เกิดความสุดโต่งด้านราคาอาหาร

เป้าหมายที่ 3 การมีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี

โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประสบความสำเร็จอย่างมากในการลดจำนวนการเสียชีวิตของเด็กแรกเกิดและยกระดับคุณภาพสุขภาพของมารดา อย่างไรก็ตามถึงแม้จะมีความก้าวหน้าในด้านนี้ แต่ทว่าเด็กกว่า 6 ล้านคนทั่วโลกยังคงเสียชีวิตทุกปีก่อนที่พวกเขาจะอายุครบ 5 ปี นอกจากนี้เด็กจำนวนกว่า 16,000 คนเสียชีวิตทุกปีจากโรคที่สามารถป้องกันได้ เช่น โรคหัดและวัณโรค เด็กที่เกิดในครอบครัวยากจนมีอัตราการเสียชีวิตเป็น 2 เท่าของเด็กที่เกิดในครอบครัวที่ร่ำรวยและเด็กที่เกิดกับมารดาที่ได้รับการศึกษา แม้จะเป็นการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษา มีแนวโน้มที่จะมีชีวิตรอดมากกว่าเด็กที่เกิดกับมารดาที่ไม่ได้รับการศึกษา

ด้านสุขภาพของมารดา จำนวนการเสียชีวิตของมารดาลดลงเกือบร้อยละ 50 ตั้งแต่ ค.ศ. 1990 ในพื้นที่บริเวณเอเชียตะวันออกเฉียง แอฟริกาตอนเหนือ และเอเชียใต้ นอกจากนี้จำนวนสตรีตั้งครรภ์ที่ได้รับการดูแลครรภ์มีสูงขึ้น กล่าวเฉพาะประเทศกำลังพัฒนา สตรีตั้งครรภ์ได้รับการฝากครรภ์และการดูแลสูงขึ้นจากร้อยละ 65 ใน ค.ศ. 1990 เป็นร้อยละ 83 ใน ค.ศ. 2012 และจำนวนการตั้งครรภ์โดยไม่พร้อมโดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นลดน้อยลง อย่างไรก็ตามมีการประมาณการกันว่าทั่วโลกสตรีเสียชีวิตระหว่างตั้งครรภ์วันละกว่าร้อยละ 1 คน ในพื้นที่ชนบทมีเพียงร้อยละ 56 ของปริมาณการทำคลอดทั้งหมดที่ได้รับการช่วยเหลือจากผู้บุคลากรทางสาธารณสุขที่มีทักษะ และอัตราการเสียชีวิตของมารดาหรือสัดส่วนของมารดาซึ่งไม่รอดชีวิตภายหลังจากการคลอดเปรียบเทียบกับผู้ที่รอดชีวิตในประเทศกำลังพัฒนายังคงสูงกว่าประเทศพัฒนาแล้วถึง 14 เท่า

ด้านการป้องกันโรคภัยร้ายแรง ใน ค.ศ. 2014 ประชากรกว่า 13.6 ล้านคนสามารถเข้าถึงยาต้านเชื้อไวรัสเอชไอวี/เอดส์ มีการคาดการณ์ว่ามีการติดเชื้อเอชไอวีรายใหม่มีจำนวนลดลง คือมีจำนวน 2.1 ล้านรายใน ค.ศ. 2013 ซึ่งน้อยกว่าใน ค.ศ. 2001 ถึงร้อยละ 38 ขณะที่ผู้ป่วยโรคมะเร็งได้รับความช่วยเหลือป้องกันไม่ให้เสียชีวิตจำนวนถึง 6.2 ล้านคนในช่วงเวลาระหว่าง ค.ศ. 2000 ถึง ค.ศ. 2015 การช่วยเหลือนี้ส่งผลกระทบทางบวกอย่างมีนัยสำคัญในเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 5 ปีในพื้นที่แอฟริกาแถบตอนใต้ทะเลทรายซาฮารา อัตราการติดเชื้อมาลาเรียทั่วโลกลดลงถึงร้อยละ 37 และอัตราการเสียชีวิตจากโรคมะเร็งลดลงถึงร้อยละ 58 ระหว่างช่วง ค.ศ. 2000 ถึง ค.ศ. 2013 ขณะที่การป้องกัน การวินิจฉัย และการรักษาที่เกี่ยวข้องกับวัณโรค สามารถช่วยเหลือคนไม่ให้เสียชีวิตกว่า 37 ล้านคน และอัตราการเสียชีวิตจากการติดเชื้อวัณโรคลดลงถึงร้อยละ 45 ระหว่าง ค.ศ. 1990 ถึง ค.ศ. 2013

ในช่วงสิ้นสุด ค.ศ. 2013 มีการประมาณการกันว่ามีผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ถึง 35 ล้านราย ในจำนวนนี้มีเด็กแรกเกิดอยู่ถึง 240,000 รายและเด็กวัยรุ่น (ผู้มีอายุระหว่าง 10-19 ปี) กว่า 250,000 ราย ซึ่งโดยส่วนมากเป็นวัยรุ่นหญิง เอดส์กลายเป็นสาเหตุหลักของการเสียชีวิตของวัยรุ่นในทวีปแอฟริกา และกลายเป็นสาเหตุอันดับ 2 ของการเสียชีวิตของวัยรุ่นทั่วโลก นอกจากนี้ยังมีเด็กวัยรุ่นและสตรีที่ยังคงประสบกับปัญหาความไม่เท่าเทียมทางเพศ การกีดกัน การแบ่งแยก และความรุนแรง ซึ่งส่งผลให้มีความเสี่ยงในการติดเชื้อเอชไอวี ปัญหาหลักคือสิทธิความเป็นส่วนตัวของเด็กหญิงและสิทธิเสรีภาพเหนือร่างกายของพวกเธอยังไม่ถูกปกป้องและเคารพ ใน ค.ศ. 2013 เด็กวัยรุ่นกว่า 2.1 ล้านคนต้องอาศัยอยู่กับโรคเอชไอวี/เอดส์

การเสียชีวิตเหล่านี้สามารถป้องกันได้จากการรักษา การศึกษา การรณรงค์ การสร้างภูมิคุ้มกัน และการสาธารณสุขทางด้านการเจริญพันธุ์ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติจึงได้กำหนดเป้าหมายหลักที่จะยุติโรคร้ายแรงต่างๆ เหล่านี้ภายใน ค.ศ. 2030 และมีเป้าหมายรองหลายประการในด้านนี้ ที่สำคัญได้แก่ **ประการแรก** ต้องลดอัตราการเสียชีวิตของมารดาทั่วโลกลงให้ต่ำกว่า 70 รายจากการคลอด 100,000 รายภายใน ค.ศ. 2030 **ประการที่สอง** ยุติการเสียชีวิตที่สามารถป้องกันได้ของเด็กทารกแรกเกิดและเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 5 ปี และต้องลดการเสียชีวิตของเด็กตั้งแต่ในครรภ์มารดาให้ต่ำกว่า 12 รายต่อการเกิด 1,000 ราย และลดการเสียชีวิตของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปีให้ต่ำกว่า 25 รายต่อจำนวนเด็ก 1,000 ราย **ประการที่สาม** ยุติโรคติดต่อร้ายแรง เช่น วัณโรค เอชไอ/เอดส์ วัณโรค มาลาเรีย และยับยั้งโรคเขตร้อนอื่นๆ เช่น โรคที่เกิดจากน้ำภายใน ค.ศ. 2030 **ประการที่สี่** ลดการเสียชีวิตก่อนวัยอันควรจากโรคที่ไม่ใช่โรคติดต่อโดยการป้องกันและการรักษา ตลอดจนการส่งเสริมสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของมารดา นอกจากนี้มีการตั้งเป้าที่จะป้องกันการใช้สารเสพติดและแอลกอฮอล์ให้เข้มงวดยิ่งขึ้น **ประการที่ห้า** ต้องลดจำนวนการเสียชีวิตและการบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนทั่วโลกลงอย่างน้อยครึ่งหนึ่งภายใน ค.ศ. 2020 **ประการที่หก** เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการบริการทางด้านสาธารณสุขด้านการเจริญพันธุ์ เช่น การวางแผนครอบครัว การให้การศึกษา ข้อมูล การสร้างการคุ้มครองทางสุขภาพอย่างทั่วถึง การป้องกันความเสี่ยงทางการเงิน การเข้าถึงการบริการทางสาธารณสุขที่จำเป็นและมีคุณภาพ ตลอดจนสามารถจะเข้าถึงยารักษาโรคและวัคซีนป้องกันโรคที่มีความปลอดภัย ประสิทธิภาพ คุณภาพ และสามารถจัดหาได้ (Affordable) **ประการที่เจ็ด** ลดจำนวนการเสียชีวิตและการเจ็บป่วยจากสารเคมีอันตราย มลพิษ และการติดเชื้อทางอากาศ น้ำ และดิน **ประการที่แปด** เพิ่มความเข้มงวดในการควบคุมบุหรี่ตามกรอบความร่วมมือขององค์การอนามัยโลก (World Health Organization Framework Convention on Tobacco Control) **ประการที่เก้า** สนับสนุนการวิจัยและการพัฒนาวัคซีนและยารักษาโรคที่เกี่ยวข้องกับโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อ ซึ่งกระทบกับประเทศกำลังพัฒนา นอกจากนี้ยังต้องจัดหาวัคซีนที่สามารถจัดหาได้ อันเป็นไปตามการประกาศโดฮา (Doha Declaration) ว่าด้วยข้อตกลงว่าด้วยการค้าที่เกี่ยวข้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา (TRIPS) ซึ่งเปิดโอกาสให้ประเทศกำลังพัฒนาและพัฒนาน้อยสุดสามารถใช้ยาและวัคซีนที่มีลิขสิทธิ์ทางปัญญา เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในทางสาธารณสุข **ประการที่สิบ** ต้องมีการเพิ่มเงินลงทุนทางสุขภาพและการจัดจ้าง การพัฒนา การฝึกอบรม และการรักษาบุคลากรด้านสาธารณสุขในประเทศกำลังพัฒนา โดยเฉพาะประเทศพัฒนาน้อยที่สุดและประเทศกำลังพัฒนาที่เป็นหมู่เกาะ **ประการสุดท้าย** เพิ่มความสามารถของทุกประเทศในการแจ้งเตือนเพื่อลดและจัดการความเสี่ยงด้านสุขภาพในระดับชาติและระหว่างประเทศ

เป้าหมายที่ 4 การยกระดับคุณภาพทางการศึกษา

เป้าหมายนี้ประสบความสำเร็จในการเปิดโอกาสการศึกษาระดับประถมศึกษาอย่างทั่วถึง โดยอัตราการลงทะเบียนเรียนในพื้นที่ประเทศกำลังพัฒนาเพิ่มสูงขึ้นไปถึงระดับร้อยละ 91 ใน ค.ศ. 2015 และตัวเลขจำนวนเด็กที่ลาออกระหว่างเรียนทั่วโลกลดลงเกือบครึ่ง อัตราการรู้หนังสือ (Literacy Rate) ทั่วโลกเพิ่มขึ้น นอกจากนี้จำนวนเด็กหญิงที่อยู่ในโรงเรียนเพิ่มสูงขึ้นกว่าเดิมอีกด้วย อย่างไรก็ตาม ในพื้นที่ที่มีความยากจนอย่างสูง มีความขัดแย้งถึงขั้นใช้อาวุธ (Armed Conflicts) และสภาวะเร่งด่วน (Urgency) เช่น ในพื้นที่เอเชียตะวันตกและแอฟริกาเหนือ ความขัดแย้งต่อสู้ถึงขั้นใช้อาวุธได้ทำให้เด็กต้องออกจากโรงเรียนมากขึ้น นอกจากนี้ถึงแม้ว่าพื้นที่แอฟริกาตอนใต้ ทะเลทรายซาฮาราจะสามารถสร้างความก้าวหน้าในด้านนี้มากที่สุดคือ อัตราการลงทะเบียนเพิ่มจากร้อยละ 52 ใน ค.ศ. 1990 เป็นร้อยละ 78 ใน ค.ศ. 2012 อย่างไรก็ตามความเหลื่อมล้ำไม่เท่าเทียมกันยังคงมีอยู่ เด็กจากครอบครัวที่ยากจนที่สุดมีแนวโน้มต้องลาออกระหว่างเรียนมากกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวร่ำรวยถึง 4 เท่าในพื้นที่ดังกล่าว และความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาระหว่างพื้นที่ชนบทและเมืองยังคงปรากฏอยู่ ดังนั้นโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติจึงต้องมีการสร้างความสำเร็จทางการศึกษาที่มีคุณภาพและผนวกรวม (Inclusive education) สำหรับทุกคน เพราะวิธีการดังกล่าวเป็นเครื่องมือที่ทรงพลังที่สุดสำหรับการพัฒนาอย่างยั่งยืน เป้าหมายนี้ยังตั้งเป้าด้วยว่าต้องส่งเสริมให้มีการเข้าถึงการศึกษาและยุติความเหลื่อมล้ำทางเพศในระบบการศึกษาได้

เป้าหมายที่ 5 การส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศ

มีการตั้งเป้าหมายในการยุติการกีดกัน (Discrimination) ทางเพศต่อสตรีและเด็กผู้หญิง ซึ่งเป้าหมายนี้ นอกจากจะเป็นหนึ่งในเรื่องสิทธิมนุษยชนแล้ว ยังเป็นหนทางสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนด้วย เพราะในอดีตที่ผ่านมาได้มีการพิสูจน์แล้วว่า การเพิ่มพลังแก่สตรีและเด็กจะเป็นตัวเร่งกระบวนการพัฒนาได้เป็นอย่างดี ดังนั้นโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติได้พยายามทำให้ความเท่าเทียมทางเพศเป็นเป้าหมายสำคัญ และผลักดันให้เกิดความก้าวหน้าขึ้นอย่างมาก เช่น มีจำนวนนักเรียนผู้หญิงในโรงเรียนมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับในอดีต และภูมิภาคเกือบทั้งหมดสามารถสร้างสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างชายและหญิง ผู้หญิงเป็นองค์ประกอบสำคัญของแรงงานนอกภาคการเกษตรใน ค.ศ. 2015 โดยประเทศกำลังพัฒนาประมาณ 2 ใน 3 สามารถสร้างสัดส่วนที่สมดุลระหว่างชายกับหญิงในโรงเรียนระดับประถมศึกษา โดยพื้นที่ที่น่าสนใจคือกลุ่มประเทศเอเชียใต้ซึ่งมีจำนวนเด็กหญิงเพียงแค่ 74 คน จากเด็กชาย 100 คน ลงทะเบียนเรียนในระดับประถมศึกษาใน ค.ศ. 1990 แต่เมื่อถึง ค.ศ. 2012 สัดส่วนการลงทะเบียนของเด็กหญิงเท่ากับเด็กผู้ชาย และสัดส่วนของผู้หญิงในการจ้างงานนอกภาคการเกษตรทั่วโลกเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 35 ใน ค.ศ. 1990 เป็นร้อยละ 41 ใน ค.ศ. 2015 นอกจากนี้ใน 46 ประเทศมีผู้หญิงที่มีที่นั่งในสภามากกว่าร้อยละ 30 ของจำนวนที่นั่งในสภาทั้งหมด

อย่างไรก็ตาม ขณะที่ในพื้นที่แอฟริกาตอนใต้ ทะเลทรายซาฮารา โอเชียเนีย และเอเชียตะวันตก เด็กผู้หญิงยังคงประสบกับสิ่งขวางกั้นในการเข้าเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ขณะที่ในพื้นที่แอฟริกาตอนเหนือ สัดส่วนที่ผู้หญิงจะได้งานที่ได้รับค่าจ้างมีต่ำกว่า 1 ใน 5 นอกจากนี้ความไม่เท่าเทียมทางเพศยังคงมีอยู่อย่าง

มากในตลาดแรงงาน ผู้หญิงจำนวนมากถูกปฏิเสธการเข้าถึงงาน ตลอดจนต้องเผชิญกับความรุนแรงทางเพศและการขูดรีด ผู้หญิงยังต้องแบกรับภาระงานบ้านที่ไม่ได้รับค่าตอบแทน ดังนั้นเป้าหมายหลักของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติด้านนี้จึงมีเป้าหมายที่สำคัญได้แก่ **ประการแรก** ยุติการกีดกัน (Discrimination) ความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็กผู้หญิงทุกรูปแบบ ทั้งในพื้นที่สาธารณะและส่วนบุคคล รวมถึงยุติการค้ามนุษย์และการกดขี่ขูดรีดทางเพศ ยุติการกระทำที่เป็นอันตรายต่อสตรีและเด็กทุกรูปแบบ เช่น การบังคับแต่งงานตั้งแต่ยังเด็ก และสร้างความตระหนักถึงคุณค่าการทำงานบ้านและงานที่ไม่ได้ค่าจ้าง โดยชดเชยโดยการจัดหาบริการสาธารณะ โครงสร้างขั้นพื้นฐาน และนโยบายทางสังคมเพื่อส่งเสริมให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกันภายในครัวเรือน **ประการที่สอง** การเพิ่มสิทธิให้แก่สตรีให้เท่าเทียมกับเพศชาย ในด้านการครอบครองที่ดินและทรัพย์สิน **ประการที่สาม** การให้สิทธิที่จะเข้าถึงการบริการสาธารณสุขทางการเจริญพันธุ์อย่างทั่วถึง **ประการที่สี่** เปิดโอกาสให้สตรีเป็นผู้นำมากขึ้น

เป้าหมายที่ 6 การแก้ไขปัญหามลพิษทางน้ำสะอาดและสุขอนามัย

ถึงแม้ว่าประชากรโลกราว 2.1 พันล้านคนจะสามารถเข้าถึงสุขอนามัยทางน้ำตั้งแต่ ค.ศ. 1990 ในช่วงระหว่าง ค.ศ.1990 ถึง ค.ศ. 2015 สัดส่วนของประชากรโลกซึ่งใช้น้ำดื่มที่มีคุณภาพดีขึ้น มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 76 เป็นร้อยละ 91 แต่อย่างไรก็ตาม คนจำนวนมากกว่า 663 ล้านคนยังไม่สามารถเข้าถึงน้ำดื่มที่มีคุณภาพได้ นอกจากนี้การขาดแคลนน้ำสะอาดส่งผลกระทบต่อผู้คนอย่างน้อยร้อยละ 40 ของประชากรทั้งโลกและเป็นที่คาดการณ์กันว่าตัวเลขดังกล่าวจะยิ่งเพิ่มสูงขึ้นตามอุณหภูมิโลกที่เพิ่มขึ้น ด้วยเหตุผลอันเนื่องมาจากความเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศ อุปทานด้านน้ำดื่มสะอาดได้สร้างผลกระทบทุกทวีปทั่วโลก ใน ค.ศ. 2011 ราว 41 ประเทศประสบกับปัญหาการขาดแคลนน้ำ ราว 10 ประเทศจากจำนวนนี้จะใช้น้ำสำรองที่สามารถนำกลับมาหมุนเวียนใช้ใหม่ได้หมดสิ้นลง นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องภัยแล้งและการกลายเป็นทะเลทรายของพื้นที่หลายแห่ง มีการคาดการณ์ว่าภายใน ค.ศ. 2050 1 ใน 4 ของประชากรโลกต้องประสบกับปัญหาเรื่องแหล่งน้ำขาดแคลน

จากสถิติของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ ประชากรโลกกว่า 1.7 พันล้านคนอาศัยอยู่ในที่ราบลุ่มปากแม่น้ำและใช้น้ำเกินกว่าที่จะหมุนเวียนได้ทัน ประชากรกว่า 2.4 พันล้านคนไม่มีเครื่องสาธารณสุขปกปิดพื้นฐานใช้มากกว่าร้อยละ 80 ของน้ำเสียอันเป็นผลเนื่องมาจากกิจกรรมของมนุษย์ถูกปล่อยทิ้งลงในแม่น้ำหรือทะเลโดยไม่มี การบำบัดของเสียก่อน ในแต่ละวันเด็กเกือบหนึ่งพันคนเสียชีวิตเนื่องมาจากโรคท้องร่วงอันเนื่องมาจากปัญหา แหล่งน้ำและสุขอนามัยซึ่งสามารถป้องกันได้ น้ำท่วมและภัยพิบัติทางด้านน้ำเป็นสาเหตุการเสียชีวิตกว่าร้อยละ 70 ของการเสียชีวิตทั้งหมดเนื่องมาจากภัยพิบัติธรรมชาติ

ดังนั้นเป้าหมายของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติในด้านนี้คือ **ประการแรก** ต้องเปิดให้มีการเข้าถึงน้ำดื่มสะอาดที่ปลอดภัยและจัดหาได้อย่างทั่วหน้าและเท่าเทียมภายใน ค.ศ. 2030 **ประการที่สอง** ต้องสร้างการเข้าถึงสุขภาพอนามัยอย่างเพียงพอและทั่วถึงสำหรับทุกคนและยุติพฤติกรรมการขับถ่ายอย่างไม่มิดชิด โดยเฉพาะ การขับถ่ายลงแหล่งน้ำ **ประการที่สาม** ปรับปรุงคุณภาพของน้ำโดยการลดมลภาวะและยุติการทิ้งสิ่งของและ

สารเคมีอันตรายลงในแหล่งน้ำ ตลอดจนต้องให้มีการลดปริมาณน้ำเสียลงแม่น้ำโดยที่ไม่มีการบำบัดลงครั้งหนึ่งและเพิ่มปริมาณน้ำที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ทั่วโลก **ประการที่สี่** ต้องกระตุ้นให้มีการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพและเพิ่มอุปทานในน้ำจืดเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำและแก้ไขปัญหาประชากรผู้ที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาน้ำขาดแคลน **ประการที่ห้า** นำนโยบายการจัดการแหล่งน้ำอย่างบูรณาการไปสู่การปฏิบัติในทุกระดับ รวมถึงสร้างความร่วมมือข้ามพรมแดนในกรณีที่เป็น **ประการที่หก** ปกป้องและรักษาระบบนิเวศ ซึ่งเกี่ยวกับน้ำรวมถึงป่าไม้ภูเขา พื้นที่ลุ่ม แม่น้ำ **ประการที่เจ็ด** สนับสนุนและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับประชากรในท้องถิ่นให้มีส่วนร่วมในการปรับปรุงการจัดการแหล่งน้ำและสุขอนามัย **ประการที่แปด** ขยายความร่วมมือระหว่างประเทศและสนับสนุนการสร้างความสามารถให้กับประเทศกำลังพัฒนาในการทำโครงการที่เกี่ยวกับน้ำและระบบสุขอนามัย รวมถึง การใช้น้ำ ประสิทธิภาพในการใช้น้ำ การลดสถานะน้ำเค็ม การบำบัดน้ำเสีย และเทคโนโลยีการนำน้ำมาหมุนเวียนใช้ใหม่

เป้าหมายที่ 7 การสร้างแหล่งพลังงานที่เข้าถึงได้และสะอาด

แม้ว่าในช่วงระหว่าง ค.ศ. 1990 ถึง ค.ศ. 2010 จำนวนของประชากรที่สามารถเข้าถึงพลังงานสะอาดได้จะเพิ่มสูงขึ้น เช่น คนที่เข้าถึงไฟฟ้าได้เพิ่มขึ้นจำนวนกว่า 1.7 พันล้านคน ความพยายามในการสร้างพลังงานสะอาดเป็นผลให้การใช้พลังงานโลกร้อยละ 20 หันมาใช้พลังงานทดแทนจากแหล่งที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ตั้งแต่ ค.ศ. 2011 แต่ยังมีประชากรจำนวนมากที่ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งพลังงานสะอาดได้ โดยประชากรหนึ่งจากเจ็ดคนยังคงขาดแคลนและไม่มีไฟฟ้าใช้ นอกจากนี้ การที่จำนวนประชากรโลกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทำให้ความต้องการพลังงานราคาถูกเพิ่มขึ้นมากด้วย นอกจากนี้การที่ระบบเศรษฐกิจโลก ซึ่งอาศัยพลังงานน้ำมันและก๊าซธรรมชาติเป็นหลัก ส่งผลให้เกิดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการปล่อยก๊าซเรือนกระจกยังก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างรวดเร็วและปัญหาเหล่านี้มีผลกระทบต่อทุกทวีป

ดังนั้นโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติจึงตั้งเป้าหมายในด้านนี้ว่า **ประการแรก** ต้องมีการสร้างแหล่งพลังงานที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้เพิ่มขึ้น เพิ่มการเข้าถึงแหล่งพลังงานไฟฟ้าที่สามารถจัดหาได้ ลงทุนในแหล่งพลังงานสะอาดอย่างเช่น พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม และพลังงานที่มาจากความร้อน (Thermal) **ประการที่สอง** ต้องมีการใช้มาตรฐานทางเทคโนโลยีที่มีการประหยัดต้นทุน เพื่อลดการบริโภคพลังงานไฟฟ้าลงอย่างน้อยร้อยละ 14 ของพลังงานโลก ซึ่งจะช่วยให้ประหยัดพลังงานจากแหล่งพลังงานจากโรงงานขนาดกลางได้ถึง 1,300 โรง **ประการที่สาม** มีการขยายโครงสร้างขั้นพื้นฐานและเพิ่มเทคโนโลยีเพื่อจัดหาพลังงานสะอาดให้กับประเทศกำลังพัฒนา ซึ่งจะสามารถสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและความสามารถในการดูแลสิ่งแวดล้อมไปพร้อมกัน

เป้าหมายที่ 8 การสร้างงานที่ดีและความเจริญทางเศรษฐกิจ

ในระยะเวลา 15 ปีนับจาก ค.ศ. 2000 ที่ผ่านมานั้น จำนวนคนงานที่ต้องอาศัยอยู่ในความยากจนขั้นรุนแรงได้ลดลงอย่างมาก ในประเทศกำลังพัฒนาชนชั้นกลางมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นถึงร้อยละ 34 ของประชากรวัยทำงาน แต่โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติยังตั้งเป้าหมายในการยกระดับการพัฒนาในด้านนี้ประกอบด้วย **ประการแรก** ต้องการสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่มีความยั่งยืน โดยมีระดับการผลิต และนวัตกรรมทางเทคโนโลยีที่สูงขึ้น ตลอดจนมีการกระตุ้นให้เกิดผู้ประกอบการและการจ้างงานเป็นสำคัญ **ประการที่สอง** จัดแรงงานที่เกิดจากการบังคับ ระบบทาส และการค้ามนุษย์ลงภายใน ค.ศ. 2030 **ประการที่สาม** ต้องมีการสร้างงานที่ดีเหมาะสมอย่างเต็มที่และเต็มกำลังสำหรับหญิงและชายทุกคน

เป้าหมายที่ 9 การสร้างระบบอุตสาหกรรม นวัตกรรม และโครงสร้างพื้นฐาน

การลงทุนในระบบโครงสร้างขั้นพื้นฐาน (Infrastructure) และนวัตกรรม (Innovation) เป็นกลจักรสำคัญของการพัฒนาทางเศรษฐกิจ เนื่องจากประชากรโลกมากกว่าครึ่งหนึ่งอาศัยอยู่ในเมือง ดังนั้นระบบขนส่งมวลชน พลังงานที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ การเจริญเติบโตของระบบอุตสาหกรรมใหม่ และเทคโนโลยีด้านการสื่อสารกลายเป็นประเด็นที่มีความสำคัญยิ่งขึ้น แต่ทว่าประชากรโลกมากกว่า 4 พันล้านคนยังไม่สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ต โดยในจำนวนนี้มากกว่าร้อยละ 90 อาศัยอยู่ในประเทศกำลังพัฒนา การถมช่องว่างทางด้านนี้จึงเป็นเรื่องสำคัญในการกระตุ้นให้เกิดนวัตกรรม ดังนั้นเป้าหมายสำคัญด้านนี้คือการสร้างความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ซึ่งเกี่ยวข้องกับการสนับสนุนประสิทธิภาพทางพลังงานและการสนับสนุนให้มีอุตสาหกรรมที่มีความยั่งยืนและการลงทุนในการวิจัยและนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์

เป้าหมายที่ 10 การลดความเหลื่อมล้ำ

ความเหลื่อมล้ำ (Inequalities) ด้านรายได้ เป็นปัญหาระดับโลก เป็นที่ทราบกันดีว่าความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้มีความกว้างเพิ่มมากขึ้น โดยคนที่รวยที่สุดจำนวนร้อยละ 10 มีรายได้สูงถึงร้อยละ 40 ของรายได้ทั้งโลก ขณะที่ผู้ที่ยากจนที่สุดร้อยละ 10 นั้นมีรายได้เพียงร้อยละ 2 ถึงร้อยละ 7 ของรายได้ทั้งโลก นอกจากนี้ในประเทศกำลังพัฒนา ความเหลื่อมล้ำได้เพิ่มขึ้นถึงประมาณร้อยละ 11 ปัญหาความเหลื่อมล้ำที่ถ่างกว้างขึ้นนี้ต้องการแนวทางการแก้ไขปัญหาระดับโลก ประกอบด้วย **ประการแรก** เพิ่มพลังกลุ่มประชากรที่มีรายได้อยู่ระดับล่าง และสนับสนุนให้เศรษฐกิจมีการผนวกรวมคนกลุ่มต่างๆ มากขึ้น โดยไม่คำนึงถึงเพศ เชื้อชาติ และชาติพันธุ์ **ประการที่สอง** เพิ่มเติมและปรับปรุงกฎระเบียบและการติดตามตรวจสอบตลาดและสถาบันทางการเงิน **ประการที่สาม** กระตุ้นให้มีการช่วยเหลือทางการพัฒนา ตลอดจนการลงทุนจากต่างประเทศในพื้นที่ซึ่งมีความต้องการมากที่สุด และ**ประการสุดท้าย** เอื้ออำนวยให้มีการอพยพย้ายถิ่นด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจมีความปลอดภัย

เป้าหมายที่ 11 การสร้างเมืองและชุมชนที่มีความยั่งยืน

ใน ค.ศ. 2015 ประชากรของโลกมากกว่าครึ่งหนึ่งหรือราวๆ 3.5 พันล้านคนอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เมือง (Urban areas) ภายใน ค.ศ. 2030 คาดการณ์ว่าจะมีจำนวนประชากรโลกอาศัยในเขตเมืองเพิ่มเป็นร้อยละ 60 ของจำนวนประชากรโลก และภายใน ค.ศ. 2050 ตัวเลขจำนวนประชากรในเขตเมืองจะเพิ่มสูงขึ้นเป็น 6.5 พันล้านคน ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนถึง 2 ใน 3 ของจำนวนมนุษยชาติ นอกจากจำนวนประชากรในเขตเมือง จำนวนพื้นที่เมือง (Cities) และการขยายตัวของเมือง (Urban expansion) ยังเพิ่มขึ้นอย่างมาก โดยเฉพาะในพื้นที่ประเทศกำลังพัฒนา (คิดเป็นร้อยละ 95 ของทั้งหมด) การเพิ่มขึ้นของเมืองและการขยายตัวของเมืองนี้เป็นแนวโน้มควบคู่ไปกับการอพยพย้ายถิ่นฐานจากชนบทสู่เมืองด้วย ซึ่งนำไปสู่การเกิดขึ้นและการขยายตัวของมหานครขนาดใหญ่ ใน ค.ศ. 1990 จำนวนมหานครขนาดใหญ่ซึ่งมีจำนวนประชากรระดับ 10 ล้านคนหรือมากกว่ามีเพียง 10 แห่งเท่านั้น แต่ใน ค.ศ. 2014 มีถึง 28 มหานคร และเป็นที่อยู่อาศัยของประชากรโลกกว่า 453 ล้านคน อย่างไรก็ตาม ความยากจนขั้นรุนแรงนั้นมักกระจุกตัวอยู่ในเขตเมือง จำนวนประชากรที่อาศัยในเขตพื้นที่สลัมมีสูงถึง 828 ล้านคน ซึ่งตัวเลขนี้ยังมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากพื้นที่เมืองมีจำกัด (คิดเป็นเพียงร้อยละ 3 ของพื้นที่โลกทั้งหมด) แต่มีการบริโภคพลังงานสูงถึงร้อยละ 60 ถึง 80 และมีการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ถึงร้อยละ 75 ของทั้งหมด การขยายตัวของเมืองอย่างรวดเร็ว (Urbanization) นำมาซึ่งแรงกดดันทางด้านอุปทานน้ำจืด ท่อระบายน้ำเสีย สิ่งแวดล้อม และสุขภาพอนามัย

การจะสถาปนาการพัฒนาอย่างยั่งยืนไม่สามารถเป็นไปได้หากไม่สามารถปรับเปลี่ยนวิธีการสร้างและจัดการพื้นที่เมือง ดังนั้นเป้าหมายของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติคือการสร้างความยั่งยืนในแง่มุมดังต่อไปนี้ ภายใน ค.ศ. 2030 **ประการแรก** ต้องเปิดให้ทุกคนสามารถมีบ้านและการบริการขั้นพื้นฐานที่เพียงพอ ปลอดภัย และยกระดับแหล่งชุมชนแออัด **ประการที่สอง** จัดหาระบบขนส่งมวลชนที่มีความยั่งยืน เข้าถึงได้ และปลอดภัยสำหรับทุกคน รวมถึงการเพิ่มความปลอดภัยทางถนน และต้องคำนึงถึงความต้องการของกลุ่มคนที่มีความเปราะบาง **ประการที่สาม** เพิ่มความเป็นเมืองที่มีการผนวกรวมมากขึ้น ซึ่งเปิดโอกาสให้การมีส่วนร่วมในการวางแผนและการจัดการในทุกประเทศ **ประการที่สี่** ลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมของเมือง (Per capita environmental impact of cities) โดยให้ความสนใจเป็นพิเศษต่อคุณภาพอากาศและการจัดการขยะของท้องถิ่น **ประการที่ห้า** จัดหาพื้นที่สาธารณะสีเขียวที่ปลอดภัย เข้าถึงได้ และคำนึงถึงคนที่มีความต้องการพิเศษ เช่น สตรี เด็ก คนชรา และคนพิการ **ประการที่หก** สนับสนุนความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมระหว่างเมือง เขตชานเมือง และชนบท โดยการยกระดับการวางแผนระดับชาติและภูมิภาค **ประการที่เจ็ด** เพิ่มจำนวนของเมืองและเขตที่อยู่อาศัย ซึ่งมีลักษณะผนวกรวมมากขึ้น การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น คำนึงถึงการย้ายถิ่นและพร้อมรับมือกับภัยพิบัติ

เป้าหมายที่ 12 การบริโภคและการผลิตที่มีความรับผิดชอบ

เป้าหมายนี้ต้องการให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในการบริโภคและการผลิตโดยการลดการปล่อยของเสีย ดังนั้นจึงต้องมีการสร้างการจัดการที่มีประสิทธิภาพ การจัดการขยะมีพิษหรือมลภาวะ ตลอดจนต้องมีการกระตุ้นให้ภาคอุตสาหกรรม ภาคธุรกิจ และผู้บริโภคลดปริมาณขยะและนำของกลับมาใช้ใหม่ โดยเฉพาะในเขตประเทศกำลังพัฒนา และการลดเศษอาหารหรืออาหารเหลือทิ้งที่ระดับผู้ขายและผู้บริโภคเป็นเรื่องที่สำคัญ เช่นกัน เป็นที่ประมาณการณ์ว่า ในทุกๆ ปีอาหารจำนวน 1 ใน 3 ซึ่งมีน้ำหนักราว 1.3 พันล้านตันหรือมูลค่าประมาณ 1 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐนั้น ถูกทิ้งด้วยเหตุผลด้านการขนส่งหรือการดำเนินการที่ขาดประสิทธิภาพ การทิ้งอาหารนี้กระทบกับประเด็นความมั่นคงทางอาหาร (Food security) เพราะผู้คนจำนวนมากยังคงมีอาหารบริโภคน้อยกว่าความต้องการ ในแง่พลังงานเองยังคงมีการบริโภคอย่างสูง โดยเฉพาะประเทศพัฒนาแล้ว (โดยเฉพาะกลุ่ม OECD ซึ่งจะใช้พลังงานกว่าร้อยละ 35 ของทั้งหมด) นอกจากนี้การใช้พลังงานด้านการค้าและที่อยู่อาศัยยังเป็นอีกสาเหตุหนึ่งของความสิ้นเปลืองทางพลังงาน

ดังนั้นโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติจึงตั้งเป้าหมายด้านการบริโภคและการผลิตอย่างยั่งยืน ภายใน ค.ศ. 2030 ดังนี้ **ประการแรก** นำโครงการเกี่ยวกับการบริโภคและการผลิตอย่างยั่งยืนระยะ 10 ปีมาใช้ โดยมีการกระตุ้นให้ทุกประเทศต้องดำเนินการในเรื่องดังกล่าวโดยมีประเทศพัฒนาแล้วเป็นผู้นำ ทั้งนี้ต้องมีการคำนึงถึงความสามารถและระดับการพัฒนาของประเทศกำลังพัฒนาด้วย **ประการที่สอง** สร้างการจัดการและใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน **ประการที่สาม** ลดจำนวนอาหารเหลือหรือเศษอาหารลงครึ่งหนึ่งทั้งที่ระดับผู้ผลิตและผู้บริโภค **ประการที่สี่** จัดการสารเคมีอย่างเหมาะสมต่อสภาพแวดล้อมและลดของเสียและผลกระทบและการปล่อยของเสียเหล่านั้นทางอากาศ ดิน และน้ำให้เป็นไปตามมาตรฐานระหว่างประเทศ อันจะเป็นการลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของคน **ประการที่ห้า** ลดการกำเนิดของเสียโดยการป้องกัน การลด การรีไซเคิล และการนำกลับมาใช้ใหม่ **ประการที่หก** กระตุ้นให้บริษัทขนาดใหญ่ โดยเฉพาะบริษัทข้ามชาติให้นำกระบวนการคืนในการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนมาสู่การดำเนินงาน **ประการที่เจ็ด** สนับสนุนการดำเนินงานสาธารณะที่เป็นการกระทำอย่างยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม **ประการที่แปด** สนับสนุนประเทศกำลังพัฒนาให้พัฒนาทางด้านเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์กระทั่งสามารถสร้างแบบแผนการบริโภคและผลิตที่มีความยั่งยืน **ประการที่เก้า** พัฒนาและนำเครื่องมือไปใช้ในการตรวจสอบผลกระทบในการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้วยการท่องเที่ยวซึ่งสร้างงานและสนับสนุนวัฒนธรรมและผลผลิตของท้องถิ่น

เป้าหมายที่ 13 การดำเนินการเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศ

ระหว่าง ค.ศ. 1880 ถึง ค.ศ. 2012 อุณหภูมิเฉลี่ยของโลกเพิ่มขึ้นประมาณ 0.85 องศา โดยทุกองศาที่เพิ่มขึ้นนั้นทำให้ภัยพิบัตินั้นโดยเฉพาะข้าวโพดและข้าวสาลีลดปริมาณการออกรวงลงร้อยละ 5 เมื่อพิจารณารวมกันทั้งโลกคาดการณ์ว่าสภาวะโลกร้อนทำให้ภัยพิบัตินั้นลดลงกว่า 40 เมกกะตันต่อปี อุณหภูมิของมหาสมุทรมีระดับที่สูงขึ้น จำนวนหิมะและน้ำแข็งลดลง และระดับของน้ำทะเลเพิ่มขึ้น ตั้งแต่ ค.ศ. 1901 ถึง ค.ศ. 2010 ระดับของน้ำทะเล

เพิ่มขึ้นประมาณ 19 เซนติเมตรเนื่องมาจากการละลายของน้ำแข็งที่ขั้วโลก ตั้งแต่ ค.ศ. 1979 น้ำแข็งที่ขั้วโลกใต้ลดขนาดลงจำนวน 1.7 ล้านตารางกิโลเมตรทุกๆ ทศวรรษ นอกจากนี้การปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 50 ตั้งแต่ ค.ศ. 1990 เป็นที่คาดการณ์ว่าภายในเวลาอีก 10 ปีนับจากนี้อุณหภูมิของโลกจะสูงขึ้นมากกว่า 1.5 องศาเซลเซียสเนื่องจากการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ น้ำแข็งจะละลายเพิ่มมากขึ้น ขณะที่ระดับน้ำทะเลจะยังคงสูงขึ้นอีก 24 ถึง 30 เซนติเมตรภายใน ค.ศ. 2065 และเป็น 40 ถึง 63 เซนติเมตรภายใน ค.ศ. 2100

ดังนั้นจึงมีการตั้งเป้าหมายว่า **ประการที่หนึ่ง** เสริมสร้างความเข้มแข็งและความสามารถในการปรับตัวต่ออันตรายที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติในทุกประเทศ **ประการที่สอง** รวมเอามาตรการรับมือความเปลี่ยนแปลงทางอากาศเข้าสู่นโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนระดับชาติ **ประการที่สาม** ยกระดับและปรับปรุงระบบการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสร้างความตระหนักถึงความสามารถของสถาบันและมนุษย์ในการลดความเปลี่ยนแปลงทางอากาศ การปรับตัว และการลดผลกระทบแต่เนิ่นๆ **ประการที่สี่** สนับสนุนกลไกสำหรับยกระดับความสามารถสำหรับการวางแผนและการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศอย่างมีประสิทธิภาพโดยเฉพาะในประเทศพัฒนาน้อยที่สุดและประเทศกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็ก **ประการสุดท้าย** ยึดมั่นในข้อตกลงสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change) และระดมทุนให้ได้ราว 100 พันล้านดอลลาร์สหรัฐภายใน ค.ศ. 2020 เพื่อเป็นกองทุนเพื่อช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาในการจัดการกับสภาวะโลกร้อนและบรรเทาผลกระทบจากสภาวะโลกร้อน (Green Climate Fund)

เป้าหมายที่ 14 การคำนึงถึงสิ่งมีชีวิตใต้ทะเล

ชีวิตใต้ทะเลถือว่ามีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน เนื่องจากมหาสมุทรครอบคลุมพื้นที่ 3 ใน 4 ของพื้นผิวโลกและคิดเป็นร้อยละ 97 ของน้ำในโลกทั้งหมด นอกจากนี้เมื่อคำนึงถึงปริมาณแล้วจะพบว่าสิ่งมีชีวิตใต้ท้องทะเลมีจำนวนมากกว่า 200,000 ชนิด ซึ่งครอบคลุมปริมาณสิ่งมีชีวิตถึงร้อยละ 99 ของสิ่งมีชีวิตทั้งหมด มหาสมุทรเป็นแหล่งรองรับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ อันเกิดมาจากการกระทำโดยมนุษย์ ถึงร้อยละ 30 และเป็นกันชนป้องกันสภาวะโลกร้อนอีกด้วย มหาสมุทรถือเป็นแหล่งสำคัญของสารอาหารประเภทโปรตีน อุตสาหกรรมการประมงเป็นแหล่งการจ้างงานทั้งโดยตรงและโดยอ้อมของคนจำนวนอย่างน้อย 200 ล้านคนทั่วโลก ประชากรโลกกว่า 3 พันล้านคนต้องอาศัยอยู่โดยพึ่งพาความหลากหลายทางชีวภาพทางทะเลและชายฝั่ง และมูลค่าทางการตลาดและอุตสาหกรรมของทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั่วโลกมีมูลค่าสูงถึง 3 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐต่อปี (คิดเป็นร้อยละ 5 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของทั้งโลก)

อย่างไรก็ตาม มหาสมุทรได้รับผลกระทบจากการกระทำของมนุษย์อย่างมาก มีการประมาณการณ์ว่าอย่างน้อยร้อยละ 40 ของพื้นที่มหาสมุทรได้รับผลกระทบจากมนุษย์ เช่น การสร้างมลภาวะ การประมง และการ

รบกวนพื้นที่ชายฝั่ง นอกจากนี้มนุษย์ยังมีการใช้ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งมากเกินไป ตลอดจนการทำการประมงที่เกินขนาดก่อให้เกิดผลกระทบต่อความยั่งยืนของมหาสมุทร การอุดหนุนอุตสาหกรรมประมงก่อให้เกิดการจับปลาเกินขนาด และบิดเบือนกลไกการตลาดที่อาจจะป้องกันความไม่สมดุลในการใช้ทรัพยากรได้ เป็นที่คาดการณ์ว่า การอุดหนุนการประมงจะทำให้การเพิ่มจำนวนทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งไม่สามารถเพิ่มขึ้นหรือฟื้นตัวได้ทัน

ดังนั้นจึงมีการตั้งวาระการพัฒนาอย่างยั่งยืนในด้านนี้ว่า **ประการแรก** ต้องป้องกันและลดมลภาวะทางทะเลลงทุกชนิดภายใน ค.ศ. 2025 **ประการที่สอง** ต้องสร้างการจัดการทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน ตลอดจนพยายามหลีกเลี่ยงผลกระทบที่อาจจะเกิดต่อมนุษย์และทะเลภายใน ค.ศ. 2020 **ประการที่สาม** ลดระดับและป้องกันความเป็นกรดของน้ำทะเล โดยวิธีการต่างๆ โดยเฉพาะทางด้านความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์ **ประการที่สี่** ควบคุมการใช้ประโยชน์และยุติการจับปลาเกินขนาด หรือการจับปลาโดยผิดกฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะทำให้ปริมาณปลาที่มีการฟื้นตัวในเวลาอันรวดเร็วที่สุด อย่างน้อยในระดับที่มีความยั่งยืนภายใน ค.ศ. 2020 **ประการที่ห้า** สงวนรักษาพื้นที่ทะเลและชายฝั่งอย่างน้อยร้อยละ 10 โดยเป็นไปตามกฎหมายระดับชาติและกฎหมายระหว่างประเทศภายใน ค.ศ. 2020 **ประการที่หก** ยับยั้งการอุดหนุนการประมงบางประเภทซึ่งก่อให้เกิดการจับปลาเกินขนาดและยุติการอุดหนุนการประมงซึ่งก่อให้เกิดการจับปลาโดยผิดกฎหมาย ทั้งนี้มาตรการดังกล่าวต้องวางอยู่บนพื้นฐานของการตระหนักถึงความพิเศษและความแตกต่าง (Special and Differential Treatment) สำหรับประเทศกำลังพัฒนาและประเทศที่พัฒนาน้อยที่สุด ซึ่งเป็นหลักการหนึ่งของการเจรจาเรื่องการอุดหนุนภายในกรอบขององค์การการค้าโลก **ประการที่เจ็ด** เพิ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจให้กับประเทศกำลังพัฒนาที่เป็นเกาะขนาดเล็กโดยผ่านการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน **และประการสุดท้าย** เพิ่มองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และการวิจัยตลอดจนกระตุ้นให้มีการส่งต่อองค์ความรู้ทางเทคโนโลยี ดังกล่าว

เป้าหมายที่ 15 การพิทักษ์รักษาสีงมีชีวิตบนพื้นดิน

มนุษย์มีความจำเป็นที่ต้องอาศัยอยู่บนพื้นดิน โดยเฉพาะการพึ่งพาแหล่งอาหารด้านเกษตรกรรม ที่ผลิตบนพื้นดิน (ร้อยละ 80 ของอาหารมนุษย์ผลิตบนพื้นผิวดิน) นอกจากนี้ ป่าไม้ซึ่งครอบคลุมพื้นที่โลกกว่าร้อยละ 30 ยังเป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญในการให้กำเนิดสิ่งมีชีวิตอีกด้วย ดังนั้นในด้านนี้โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ จึงตั้งเป้าหมายว่า **ประการแรก** สร้างการสงวน รักษา และใช้ประโยชน์จากระบบนิเวศ เช่น ป่าไม้ ภูเขา และน้ำจืด ภายใน ค.ศ. 2020 **ประการที่สอง** สนับสนุนการจัดการด้านป่าไม้อย่างยั่งยืน โดยเฉพาะการยุติการตัดไม้ทำลายป่า และการปลูกป่าภายใน ค.ศ.2020 **ประการที่สาม** ต่อสู้กับปัญหาการเกิดขึ้นของทะเลทราย และการเสื่อมโทรมสภาพของดินและพื้นดิน เนื่องจากปัญหาน้ำแล้งและน้ำท่วม ภายใน ค.ศ. 2030 **ประการที่สี่** ดำเนินการอย่างเร่งด่วนในการลดการเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมธรรมชาติยุติการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพภายใน

ค.ศ. 2020 ตลอดจนปกป้องสิ่งมีชีวิตที่ใกล้สูญพันธุ์ **ประการที่ห้า** สนับสนุนให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรบนพื้นดินอย่างเท่าเทียมกัน เป็นต้น

เป้าหมายที่ 16 การสร้างเสริมสันติภาพและสถาบันที่มีความเข้มแข็ง

การจะประสบความสำเร็จในการสถาปนาการพัฒนาอย่างยั่งยืนนั้นไม่มีทางเป็นไปได้หากปราศจากการสร้างเสริมสันติภาพ เสถียรภาพ และการปกป้องสิทธิมนุษยชน ดังนั้นเพื่อแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งและการแบ่งฝักแบ่งฝ่ายที่ยังดำรงอยู่ในหลายแห่งทั่วโลก โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติจึงตั้งเป้าหมายด้านนี้ว่า **ประการแรก** ลดความรุนแรงและการเสียชีวิตอันเนื่องมาจากความรุนแรงทุกประเภททั่วโลก **ประการที่สอง** ยุติการกดขี่ การเอาเปรียบ การขูดรีด การค้ามนุษย์ ความรุนแรง และการทรมานต่อเด็กทุกรูปแบบ **ประการที่สาม** สนับสนุนหลักนิติรัฐทั้งระดับประเทศและระดับโลก และสร้างความเท่าเทียมในการเข้าถึงกฎหมาย **ประการที่สี่** ลดการเคลื่อนย้ายอาวุธและสิ่งผิดกฎหมาย และต่อสู้กับอาชญากรรมทุกรูปแบบ **ประการที่ห้า** สร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ ความรับผิดชอบ และความโปร่งใสในทุกระดับ เป็นต้น

เป้าหมายที่ 17 การสร้างพันธมิตรเพื่อวาระการพัฒนา

แม้ว่าปริมาณการให้ความช่วยเหลืออย่างเป็นทางการ โดยเฉพาะในรูปเงินช่วยเหลือ จากประเทศพัฒนาแล้วแก่ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุดเพิ่มขึ้นร้อยละ 66 ในช่วงระหว่าง ค.ศ. 2000 ถึง ค.ศ. 2014 แต่การพัฒนาอย่างยั่งยืนจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือและการสร้างพันธมิตรอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติจึงตั้งเป้าหมายด้านนี้ว่าต้องมีการให้ความช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุดทั้งทางด้าน การเงิน เทคโนโลยี การสร้างความสามารถ และการค้า โดยมีการกำหนดเป้าที่สำคัญ ดังนี้ **ประการแรก** ประเทศพัฒนาแล้วต้องยึดมั่นในหลักการที่จะให้ความช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุดอย่างเต็มที่ โดยต้องให้ความช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาเป็นเงินร้อยละ 0.7 ของรายได้ประชาชาติมวลรวม (Gross National Income) และร้อยละ 0.15 ถึง 0.2 ให้แก่ประเทศพัฒนาน้อยที่สุด **ประการที่สอง** ตั้งธนาคารทางด้านนวัตกรรม เทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์เพื่อเป็นกลไกในการให้ความช่วยเหลือประเทศพัฒนาน้อยที่สุดภายใน ค.ศ. 2017 **ประการที่สาม** สนับสนุนระบบการค้าพหุภาคีที่มีความเท่าเทียม เปิดกว้าง ไร้การกีดกัน และวางอยู่บนกฎระเบียบภายใต้ต้องการการค้าโลกและข้อตกลงโตฮาวาด้วยเรื่องการพัฒนา **ประการที่สี่** เพิ่มปริมาณการส่งออกของประเทศกำลังพัฒนา และเพิ่มปริมาณการส่งออกของประเทศพัฒนาน้อยที่สุดจำนวน 2 เท่าภายใน ค.ศ. 2020 เป็นต้น

กิจกรรม 2.3.2

วาระการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals) ถูกประกาศใช้อย่างเป็นทางการเมื่อใด และมีองค์ประกอบอะไรบ้าง

แนวตอบกิจกรรม 2.3.2

วาระการพัฒนาอย่างยั่งยืนถูกประกาศใช้อย่างเป็นทางการใน ค.ศ. 2015 มีทั้งสิ้น 17 เป้าหมาย ได้แก่

เป้าหมายที่หนึ่ง การขจัดความยากจน **เป้าหมายที่สอง** การขจัดความอดอยาก **เป้าหมายที่สาม** การมีสุขภาพ
และความเป็นอยู่ที่ดี **เป้าหมายที่สี่** คุณภาพทางการศึกษา **เป้าหมายที่ห้า** ความเท่าเทียมทางเพศ **เป้าหมายที่หก**
การแก้ไขการขาดแคลนน้ำสะอาดและสุขอนามัย **เป้าหมายที่เจ็ด** การสร้างแหล่งพลังงานที่เข้าถึงได้และสะอาด
เป้าหมายที่แปด การจัดการงานที่เหมาะสมและความเจริญทางเศรษฐกิจ **เป้าหมายที่เก้า** การสร้างระบบ
อุตสาหกรรม นวัตกรรม และโครงสร้างพื้นฐาน **เป้าหมายที่สิบ** การลดความเหลื่อมล้ำ **เป้าหมายที่สิบเอ็ด** การ
สร้างเมืองและชุมชนที่มีความยั่งยืน **เป้าหมายที่สิบสอง** การบริโภคและการผลิตที่มีความรับผิดชอบ **เป้าหมายที่**
สิบสาม การดำเนินการเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศ **เป้าหมายที่สิบสี่** การคำนึงถึงสิ่งมีชีวิตใต้ทะเล **เป้าหมายที่สิบห้า**
การพิทักษ์รักษาสีสิ่งมีชีวิตบนพื้นดิน **เป้าหมายที่สิบหก** การสร้างสันติภาพ ความยุติธรรม และสถาบันที่มีความ
เข้มแข็ง และ**เป้าหมายที่สิบเจ็ด** การสร้างพันธมิตรเพื่อการพัฒนา

เรื่องที่ 2.3.3

แนวโน้มและปัญหาของวาระพัฒนาของสหประชาชาติ

การพัฒนาตามวาระการพัฒนาของสหประชาชาติ ซึ่งเป็นการมองการพัฒนาข้ามพ้นไปจากการพัฒนากระแสหลัก มีแนวโน้มจะมีความก้าวหน้ามากขึ้นอย่างเป็นที่น่าพึงพอใจ ตัวอย่างความก้าวหน้าของการพัฒนามนุษย์ตามวาระการพัฒนาของสหประชาชาติ พบมากโดยเฉพาะในประเทศขนาดเล็กอย่างเช่น ประเทศมอลโดวา ซึ่งเน้นการพัฒนาที่มีการผนวกรวมและมีธรรมาภิบาล ทั้งการพัฒนาโครงสร้างขั้นพื้นฐานและด้านสุขอนามัย เป็นการพัฒนาประเทศได้อย่างรวดเร็วเมื่อเทียบกับช่วงเวลาการพัฒนาของประเทศในอดีต หรือการที่โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติได้ร่วมมือกับข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (United Nations High Commissioner for Refugees: UNHCR) ลงพื้นที่ประเทศเอลซัลวาดอร์ (El Salvador) เพื่อที่จะสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบสถิติแห่งชาติและเร่งกระบวนการพัฒนาอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการน้ำอย่างครบวงจร การทำให้ชนบทมีความเข้มแข็งและมีส่วนร่วมทางการเมืองและเศรษฐกิจมากขึ้น ตลอดจนมีการสร้างสังคมที่มีสันติภาพและความยุติธรรมมากขึ้น เป็นต้น อีกประเทศหนึ่งที่เป็นตัวอย่างที่น่าสนใจคือแกมเบีย (Gambia) ซึ่งโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติได้ลงพื้นที่ร่วมกับหลายหน่วยงาน เช่น องค์กรแรงงานระหว่างประเทศ (International Labour Organization: ILO) ได้เสนอให้แกมเบียภายหลังการเปลี่ยนผ่านในช่วง ค.ศ. 2017 ออกนโยบายและแนวทางเพื่อการพัฒนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่การเพิ่มพลังแก่เยาวชนและสตรี การจัดการป่าไม้ที่ยั่งยืน และการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการใช้ประโยชน์จากแสงอาทิตย์ ทำให้ประเทศแกมเบียมีระดับการพัฒนาสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะประสบความสำเร็จในเกณฑ์ที่ดีและมีความก้าวหน้าในทุกเป้าหมายการพัฒนา แต่การประเมินผลความสำเร็จของวาระการพัฒนาของสหประชาชาติยังกระทำอย่างครอบคลุมไม่ได้เนื่องจากการพัฒนาอย่างยั่งยืนนี้มีลักษณะเป็นกระบวนการที่ยังไม่เสร็จสิ้น (In progress) แม้ว่าโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติจะมีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์มาจากการผลักดันเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ แต่ความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายแห่งการพัฒนาอย่างสมบูรณ์ในด้านต่างๆ เหล่านี้ภายใน ค.ศ. 2030 นั้น เป็นความพยายามที่ต้องอาศัยทรัพยากรและขีดความสามารถอย่างสูง ความพยายามดังกล่าวยังต้องอาศัยความร่วมมือจากรัฐบาล ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และประชาชนในประเทศต่างๆ อีกด้วย ในทางตรงกันข้ามกล่าวได้ว่า การกำหนดและผลักดันเป้าหมายการพัฒนาเหล่านี้ของสหประชาชาติก่อให้เกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์ในบรรดานักวิชาการและนักปฏิบัติการจำนวนไม่น้อย จะพบว่ามีปัญหาดำรงอยู่ในแทบทุกเป้าหมายการพัฒนา โดยข้อ

ปัญหาเหล่านี้ตัวอย่างที่สำคัญได้แก่ ปัญหาด้านการนิยามและการประเมินผลความก้าวหน้าของเป้าหมายการพัฒนา ปัญหาจากฝ่ายประเทศพัฒนาแล้ว และปัญหาจากฝ่ายประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

ปัญหาด้านการกำหนดและการประเมินผลความสำเร็จของเป้าหมายการพัฒนา

การกำหนดเป้าหมายประการต่างๆ และเกณฑ์ตัวชี้วัด (Indicators) ความสำเร็จของเป้าหมายการพัฒนา ซึ่งกำหนดโดยโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติยังขาดเหตุผลและหลักการรองรับอย่างหนักแน่น นอกจากนี้ ตัวชี้วัดซึ่งใช้ในการวัดประเมินผลความสำเร็จของวาระการพัฒนาอย่างยั่งยืนยังสามารถเป็นที่ถกเถียงได้ถึงความแม่นยำและเหมาะสม โดยหนึ่งในดัชนีและเกณฑ์ตัวชี้วัดการวัดความก้าวหน้าที่ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์มากที่สุดคือ นิยามความยากจน

ซึ่งการนิยามความยากจนว่าหมายถึงการดำรงชีพต่ำกว่า 1.25 ดอลลาร์สหรัฐต่อวัน (ประมาณ 40 บาท) นั้น เป็นเกณฑ์ที่ลดลงจากอดีตที่กำหนดว่าคนยากจนคือ คนที่ดำรงชีพด้วยรายได้ต่ำกว่า 1.90 และ 1.45 ดอลลาร์สหรัฐต่อวัน ใน ค.ศ. 1990 และ ค.ศ. 2000 ตามลำดับ นอกจากนี้ตัวเลขดังกล่าวยังเป็นตัวเลขที่ถกเถียงกันได้ถึงความเหมาะสมและแม่นยำ ในแง่มุมแรก ตัวเลขบ่งชี้ความยากจนนี้เป็นตัวเลขที่ต่ำเกินไปสำหรับการครองชีพอย่างเหมาะสม เพราะอัตราค่าครองชีพของคนในปัจจุบันสูงกว่าตัวเลขดังกล่าวมาก ดังนั้นหากโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประกาศว่าสามารถยกระดับชีวิตของคนจำนวนมากออกจากความยากจน โดยพิจารณาจากเกณฑ์ดังกล่าวแล้ว ย่อมเป็นการประเมินที่ผิดพลาดเพราะคนจำนวนมากที่ใช้จ่ายมากกว่า 1.25 ดอลลาร์สหรัฐต่อวันยังรู้สึกว่าคุณเองยากจนอยู่

ในอีกแง่มุมหนึ่ง การใช้เกณฑ์รายได้หรือการใช้จ่ายต่อวันเพื่อประเมินความยากจน หรือความสำเร็จในการแก้ไขความยากจนยังอาจมีปัญหาด้านอื่น บางประเทศเช่น ภูฏานใช้เกณฑ์ความสุขมวลรวม (Gross National Happiness: GNH) ในการวัดระดับการพัฒนาประเทศแทนรายได้หรือการใช้จ่ายต่อวัน ซึ่งหากวัดระดับการพัฒนาโดยใช้เกณฑ์ของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ ภูฏานย่อมไม่ประสบความสำเร็จด้านการพัฒนา แม้ว่าประชาชนภายในประเทศจะมีความพึงพอใจในชีวิตตนเองก็ตาม

ประการที่สอง ถึงแม้ว่าจะมีการแก้ไขปัญหาด้านความยากจนได้อย่างเป็นที่น่าพึงพอใจ โดยเฉพาะในจีน อินเดีย บราซิล และบังกลาเทศ แต่การกล่าวอ้างผลงานของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติอาจจะไม่ถูกต้องทั้งหมด แม้ว่าประเทศเหล่านี้จะประสบผลสำเร็จในการลดจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ในความยากจนจาก 452 ล้านคนเป็น 278 ล้านคน (จากตัวเลขสถิติประชากรที่อาศัยด้วยรายได้ต่ำกว่า 1.25 ดอลลาร์สหรัฐต่อวัน) ในช่วงเวลาระหว่าง ค.ศ. 1981 ถึง ค.ศ. 2008 หรือการที่ประชากรที่ดำรงชีพน้อยกว่า 1.25 ดอลลาร์สหรัฐต่อวันในประเทศกำลังพัฒนาลดลงไปเหลือเพียงร้อยละ 21 หรือ 1.2 พันล้านคนในช่วงระหว่าง ค.ศ. 1990 ถึง ค.ศ. 2010 ซึ่งเป็นเป้าหมายที่ประสบผลสำเร็จมากที่สุด (ประเทศจีนถือว่าประสบผลสำเร็จมากที่สุด) ขณะที่เนปาลเป็นหนึ่งในประเทศที่ยากจนที่สุดในโลกและในภูมิภาคเอเชียใต้ ได้มีการเพิ่มปริมาณการใช้จ่ายทางสาธารณสุขปริมาณถึง 2

เท่าในทศวรรษที่ 1990 และสามารถลดอัตราการเสียชีวิตของมารดาลงไปจำนวนครึ่งหนึ่ง ในช่วงเวลาระหว่าง ค.ศ. 1998 ถึง ค.ศ. 2006 ซึ่งจากดัชนีชี้วัดความยากจนหลายมิติ (Multidimensional Poverty Index) พบว่า เนปาลเป็นประเทศที่มีสถิติที่ต่ำสุด ในทำนองเดียวกันบังกลาเทศสามารถลดอัตราการเสียชีวิตของทารกแรกเกิด และมารดาได้อย่างเห็นชัดที่สุด ทั้งๆ ที่มีรายได้เพียงปานกลางเท่านั้น อย่างไรก็ตามการพัฒนาของแต่ละภูมิภาค และประเทศยังมีความเหลื่อมล้ำไม่เท่าเทียมกัน ไม่เป็นไปตามที่โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประกาศ เจตนาธรรมณ์ นอกจากนี้การประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาความยากจนเหล่านี้ น่าจะมีสาเหตุหลักมาจาก รัฐบาลและนโยบายภายในประเทศเป็นหลักด้วย ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกิดจากการผลักดันของโครงการพัฒนาแห่ง สหประชาชาติ ดังนั้นการอ้างความสำเร็จจึงเป็นการกล่าวอ้างที่ไม่ถูกต้องทั้งหมด

ปัญหาจากฝ่ายประเทศพัฒนาแล้ว

ประเทศพัฒนาแล้วยังไม่ได้เปิดโอกาสให้ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุดได้พัฒนาอย่าง เต็มศักยภาพ การมุ่งดำเนินการตามเป้าหมายการพัฒนาต่างๆ เป็นการดำเนินการโดยละเอียดการพิจารณาอย่าง แยกขาดออกจากความสัมพันธ์อันไม่เท่าเทียมกันระหว่างซีกโลกเหนือและใต้ แม้ว่าจะมีการกล่าวถึงเป้าหมายการ สร้างพันธมิตรเพื่อการพัฒนาเอาไว้ในเป้าหมายที่ 17 ของวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมถึงการสนับสนุนให้ ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุดส่งออกมากขึ้น แต่ความไม่เท่าเทียมกันดังกล่าวยังคงดำรงอยู่ การ กระจุกตัวของเงินทุนยังคงมีอยู่ในประเทศโลกที่หนึ่ง ประเทศพัฒนาแล้วยังคงใช้มาตรการกีดกันทางการค้า การ ปกป้องตลาด ตลอดจนการอุดหนุนสินค้าเกษตรของตนเองอันเป็นการเอารัดเอาเปรียบทางเศรษฐกิจ ขณะที่ บรรษัทข้ามชาติขนาดใหญ่ซึ่งมักมีถิ่นกำเนิดจากประเทศพัฒนาแล้วยังเข้าไปแสวงหาผลประโยชน์และใช้ทรัพยากร อย่างมากมายมหาศาลในประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด โดยไม่มีแนวโน้มว่าจะเป็นการทำธุรกิจ และใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

ในทางตรงกันข้าม ในหลายประเทศในกลุ่มประเทศที่เรียกว่า “โลกที่สาม” (Third World) หรือ “ประเทศซีกโลกใต้” (the South) การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไม่ได้เกิดขึ้นมากนัก หรือระดับของความยากจน ไม่ได้ลดน้อยลงอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ประเทศพัฒนาแล้วไม่เปิดโอกาสให้ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศ พัฒนาน้อยที่สุดมีสิทธิ์และเสียงมากนักในเวทีโลก โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการพัฒนา ประเทศพัฒนาแล้วมักใช้การให้เงินช่วยเหลือแก่ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด แม้ว่าหลาย ประเทศจะได้รับเงินช่วยเหลือเพิ่มมากขึ้น แต่ยังคงขาดการสนับสนุนให้มีความสามารถอย่างยั่งยืนนั่นคือการทำให้ ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด ยืนหยัดอยู่ได้ด้วยตนเองจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจและไม่ถูก เอารัดเอาเปรียบในทางการค้า ยิ่งไปกว่านั้นประเทศพัฒนาแล้วบางประเทศโดยเฉพาะสหรัฐอเมริกายังมีความต้องการลด วงเงินช่วยเหลือตามฉันทานุมติมอนเตอเรย์ (Monterey Consensus) ที่ว่าประเทศพัฒนาแล้วต้องให้ความ

ช่วยเหลือทางการเงินแก่ประเทศกำลังพัฒนาในอัตราร้อยละ 0.7 ของรายได้ประชาชาติ และทำการโต้แย้งและขัดขวางการกำหนดวงเงินชัดเจนสำหรับการช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาโดยตลอดตั้งแต่ ค.ศ. 1970

ประการต่อมา ความไม่เพียงพอในการดำเนินการขจัดความยากจนของประเทศพัฒนาแล้วยังสะท้อนให้เห็นในการดำเนินการของเจฟฟรีย์ แซคส์ (Jeffrey Sachs) นักเศรษฐศาสตร์ที่ปรึกษาพิเศษของเลขาธิการสหประชาชาติ ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเกี่ยวข้องกับการผลักดันวาระการพัฒนาของสหประชาชาติมาตั้งแต่ต้น เจฟฟรีย์ แซคส์ก่อตั้งสถาบันด้านการพัฒนาที่สำคัญอย่าง “สถาบันโลก” (Earth Institute) แห่งมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย²⁸ และมีผลงานที่สำคัญคือ *The Age of Sustainable Development*²⁹ แซคส์มุ่งมั่นในการใช้ทฤษฎีเพื่อพิชิตความยากจนอย่างลึกซึ้งและเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของประเทศยากจน โดยเขาเรียกวิธีการของตนเองว่า “เศรษฐศาสตร์แบบคลินิก” (clinical economics) ซึ่งเปรียบเทียบประเทศเป็นเหมือนคนไข้แต่ละรายที่มีปัญหาที่ซับซ้อน ต้องการการวินิจฉัยโรคที่ต่างกัน และการให้ยารักษาที่ต่างกัน แต่ละประเทศเผชิญปัญหาไม่เหมือนกัน เช่น ปัญหาการกีดกันคนในสังคมในด้านเพศและชาติพันธุ์ ระบบการเมืองไม่มั่นคง การคอร์รัปชันของรัฐบาล การขาดโครงสร้างพื้นฐาน เป็นต้น³⁰

ในอดีตแซคส์ได้ก่อตั้งโครงการสาธิตการขจัดความยากจนที่ชื่อ โครงการหมู่บ้านแห่งสหัสวรรษ (Millennium Village Project) โครงการนี้เป็นโครงการสาธิตการแก้ไขความยากจนตามวาระการพัฒนาของสหประชาชาติ โดยร่วมมือกับผู้ที่มีอิทธิพลทางบรรทัดฐานของโลก (Norm Entrepreneurs) อย่างแอนเจลินา โจลี (Angelina Jolie) ดาราภาพยนตร์อเมริกัน โดยใช้หมู่บ้านในประเทศเคนยาแห่งหนึ่งชื่อ เซารี (Sauri) เป็นตัวอย่างในการแสดงว่า การบูรณาการในการพัฒนาชนบทจะทำให้สามารถบรรลุเป้าหมาย 8 ประการตามวาระการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ เช่น เด็กได้เข้าโรงเรียนชั้นประถมศึกษา มีบริการสาธารณสุขพื้นฐาน และการผลิตด้านเกษตรที่ดีขึ้น จะทำให้ชาวบ้านหลุดพ้นจากความยากจนเรื้อรัง โดยในระยะเริ่มแรก โครงการอาศัยเงินกู้จากธนาคารโลกและการบริจาคของเอกชน

หลังจากนั้นโครงการหมู่บ้านแห่งสหัสวรรษได้ขยายตัวออกไปใน 10 ประเทศในแอฟริกา โดยแต่ละหมู่บ้านของโครงการมีหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับการเกษตรและสภาพแวดล้อมธรรมชาติ นอกจากนี้ยังมีการขยายเวลาโครงการออกไป เพื่อให้เวลาสำหรับการยกระดับรายได้ของคนในหมู่บ้านสูงขึ้น แม้ว่าการพัฒนาหมู่บ้านตามโครงการนี้จะถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างมาก เช่น นักวิจารณ์บางคนกล่าวว่า หมู่บ้านสาธิตการพัฒนาคือ “การ

²⁸ ผู้สนใจโปรดดู <http://www.earth.columbia.edu/>

²⁹ ผู้สนใจประวัติของเจฟฟรีย์ แซคส์ โปรดดู Nina Munk. (2013). *The Idealist: Jeffrey Sachs and the Quest to End Poverty*, New York: Doubleday Books.

³⁰ ปรีดี บุญซื่อ. (3 ตุลาคม 2016). *Jeffrey Sachs นักเศรษฐศาสตร์และนักอุดมคติ กับภารกิจขจัดความยากจนในโลก*. เผยแพร่ใน <https://thaipublica.org/2016/10/pridi12/> (สืบค้นเมื่อ 14 เมษายน 2561).

พยายามสร้างเกาะแห่งความสำเร็จ แต่ไม่ได้จัดการกับปัญหาทะเลของมวลหมู่มวลที่ล้อมรอบอยู่”³¹ บางส่วน โจมตีโครงการนี้ว่า แทนที่โครงการนี้จะสร้างหมู่บ้านการพัฒนาที่ชุมชนรู้สึกเป็นเจ้าของ กลับกลายเป็นหมู่บ้านที่ต้องพึ่งพาการช่วยเหลือจากภายนอก หรือไปไกลถึงขนาดโจมตีว่าโครงการดังกล่าวเป็น “การท่องเที่ยวเชิงพัฒนาชนบท” (rural development tourism) คือคนมีชื่อเสียงจากในเมืองมองปัญหาคนในชนบทจากทัศนคติของคนเมือง จึงไม่มีทางจะเข้าใจความยากจนในชนบท นักพัฒนาจากในเมืองก็เหมือนเจ้าหน้าที่ทางการไปเยี่ยมชมแล้วเดินทางกลับ³² กลุ่มคนที่มาเยือนเพียงสร้างกระแสให้ตนเองเท่านั้นแม้จะมีเสียงวิจารณ์อย่างมากต่อความสำเร็จของโครงการนี้ แซคส์มองว่า ภารกิจของเขาเป็นงานด้านมนุษยธรรม และที่ตั้งคำถามถามเชิงจริยธรรมกับนักวิจารณ์ว่า การเผชิญหน้ากับสภาพความยากจนเรื้อรังนั้น แน่แน่นอนเราสามารถเพิกเฉยละเลยคนเหล่านี้ได้ แต่ขณะเดียวกันเราสามารถตัดสินใจที่จะทำอะไรบางอย่างเพื่อแก้ไขปัญหาได้เช่นกัน ขณะที่คนจำนวนมากในโลกละเลยปัญหาที่ ซึ่งดำรงมาอย่างยาวนาน ย่อมแก้ไขยากและมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ เขาจะเป็นผู้ดำเนินการและสร้างแรงบันดาลใจและตัวอย่าง

โครงการของแซคส์สะท้อนให้เห็นถึงข้อจำกัดเชิงสถาบันขององค์การระดับโลกที่ประเทศพัฒนาแล้วเป็นผู้มีสิทธิ์มีเสียงสำคัญในการกำหนดวาระนั้น ยังมีการทำงานไม่เพียงพอและยังต้องอาศัยโครงการและการทำงานที่สร้างสรรค์และคล่องตัวมากกว่า

ปัญหาจากประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

แม้ว่าประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุดหลายประเทศประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพึงพอใจตามเป้าหมายการพัฒนาหลายเป้าหมาย และแม้ว่าความยากจนทั่วโลกจะลดลงเนื่องจากโอกาสที่เปิดกว้างขึ้นในหลายๆ ด้านในโลกยุคโลกาภิวัตน์ แต่สถานภาพด้านการพัฒนาที่แตกต่างกันของประเทศต่างๆ นำไปสู่คำถามสำคัญที่ว่า เหตุใดบางประเทศจึงสามารถบรรลุผลสำเร็จในเป้าหมายการพัฒนาได้จำนวนมาก ขณะที่บางประเทศยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายด้านการพัฒนาเลย³³ นอกจากนี้ การพัฒนาในประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุดหลายประเทศ ยังเป็นไปอย่างขาดประสิทธิภาพและขาดความเหมาะสม เช่น การนำเงินช่วยเหลือจำนวนมากหรืองบประมาณของประเทศไปในการชำระหนี้หรือใช้จ่ายเพื่อซื้ออุปกรณ์ทางการทหาร แม้ว่าภัยคุกคามทางทหารจะลดลงเมื่อเทียบกับยุคสงครามเย็น งบประมาณจำนวนเดียวกันสามารถใช้ไปเพื่อการพัฒนาที่เหมาะสมกับบริบทโลกปัจจุบันมากกว่า เช่น ด้านสาธารณสุขและการศึกษา ในแง่นี้ อมาตยา เซนจึงกล่าวถูกต้องที่ว่า สภาวะด้อยพัฒนาไม่ได้เกิดขึ้นจากความขาดแคลนทางทรัพยากร หรือการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรอย่างทวีคูณ และมากกว่าการเพิ่มขึ้นของอาหารเท่านั้น แต่เกิดขึ้นมาจากการจัดสรรทรัพยากรที่ไร้ประสิทธิภาพและไร้

³¹ เฟิ่งอ๋าง

³² เฟิ่งอ๋าง

³³ Kiely. *op.cit.*, p. 149.

ความเหมาะสม³⁴ ดังนั้นการที่ประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุดประกาศยึดหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน เช่น การประกาศอย่างสวยหรูในบางประเทศที่ว่าจะพัฒนาประเทศโดยจะ “ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” ย่อมไม่สามารถเป็นจริง และไม่สามารถสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนได้อย่างแท้จริง

กิจกรรม 2.3.3

ตัวอย่างของปัญหาของวาระการพัฒนาของสหประชาชาติมีด้านใดบ้าง

แนวตอบกิจกรรม 2.3.3

ตัวอย่างปัญหาของวาระการพัฒนาของสหประชาชาติ ได้แก่ ปัญหาด้านการนิยามและการประเมินผล ความก้าวหน้าของเป้าหมายการพัฒนา ปัญหาจากฝ่ายประเทศพัฒนาแล้ว และปัญหาจากฝ่ายประเทศกำลังพัฒนาและประเทศพัฒนาน้อยที่สุด

³⁴ A. Sen. (2000). *Development as Freedom*. New York: Anchor Books.

บรรณานุกรม

- ผาสุก พงษ์ไพจิตร. (บก.). (2557). *สู่สังคมไทยเสมอหน้า*. กรุงเทพฯ: มติชน.
- อรุณชาติ รอย. (2550). *เทพเจ้าแห่งสิ่งเล็กๆ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก.
- Basu, R. (2012). *International Politics: Concepts, Theories and Issues*. Dehli: Sage.
- Beeson, M. and Bisley, N. (2013). *Issues in 21st Century World Politics* (2nd ed.). Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Kiely, R. (2013). "Inequality and Underdevelopment". in Beeson, M. and Bisley, N. (eds). *Issues in 21st Century World Politics*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Escobar, A. (2012). *Encountering development: the Making and Unmaking of the Third World*. Princeton, N.J.: Princeton University Press.
- Fanon, F. (1963). *The Wretched of the Earth*. New York: Grove Press.
- Honke, J. and Lederer, M. (2013). *Development and International Relations*. Singapore: Sage.
- Jones, B.G. Editor. (2006). *Decolonizing International Relations*. New York: Rowman & Littlefield Publishers, INC.
- Nau, H. (2017). *Perspectives on International Relations: Power, Institutions and Ideas* (5th ed.). Washington DC: Sage.
- Said, E. (2003). *Orientalism*. New York: Penguin Book.
- Schumacher, E. F. (1993). *Small is beautiful: A Study of Economics as if People Mattered*. London: Vintage.
- Sen, A. (2000). *Development as Freedom*. New York: Anchor Books.
- Thomas, C. (2001). "Poverty, Development, and Hunger". In John Baylis and Steve Smith. Editors. *The Globalization of World Politics*. (2nd ed.). New York: Oxford University Press.
- Spivak, G. (1988). "Can the Subaltern Speak?" In Cary Nelson and Lawrence Grossberg (eds.). *Marxism and the Interpretation of Culture*. Urbana: University of Illinois Press.
- www.undp.org

- 1 Caroline Thomas. (2008). "Poverty, Development, and Hunger". In John Baylis, Steve Smith and Patricia Owens (eds). *The Globalization of World Politics* (4th ed.). New York: Oxford University Press, p. 470.
- 2 เพื่อป้องกันความสับสน หน่วยนี้ใช้คำว่า "วาระ" เพื่อแทนคำว่า "Goals" ในภาษาอังกฤษ และใช้คำว่า "เป้าหมาย" เพื่อแทนคำว่า "Targets" อย่างไรก็ตาม จะพบว่าคำว่า Millenium Development "Goals" และ Sustainable Development "Goals" นั้น ถูกเอ่ยถึงในชื่อที่ว่า "เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ" และ "เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน" ด้วย
- 3 Thomas. op.cit., p. 471.
- 4 Ray Kiely, R. (2013). "Inequality and Underdevelopment". In Mark Beeson and Nick Bisley (eds). *Issues in 21st Century World Politics*. Basingstoke. Palgrave Macmillan, p. 150.
- 5 Ibid., p. 150.
- 6 Ibid., p. 150.
- 7 Ibid., p. 150.
- 8 Ibid., p. 151.
- 9 Ibid., p. 152.
- 10 Ibid., p. 152.
- 11 อ้างใน Ibid. p. 152.
- 12 Frantz Fanon. (1963). *The Wretched of the Earth*. New York. Grove Press.
- 13 Edward Said. (2003). *Orientalism*. New York. Penguin Book.
- 14 โปรดดู Gayatri Chakravorty Spivak. (1988). "Can the Subaltern Speak?" In Cary Nelson and Lawrence Grossberg (Eds.). *Marxism and the Interpretation of Culture*. Urbana. University of Illinois Press.
- 15 United Nations. *The Millennium Development Goals Report 2015*. p. 3.
- 16 Ibid., p. 4.
- 17 ผู้สนใจโปรดดู United Nations. *The Millennium Development Goals Report 2015*.
- 18 United Nations. *The Millennium Development Goals Report 2015*. p. 3.
- 19 Ibid., p. 4.
- 20 Ibid., p. 4.
- 21 Ibid., p. 5.
- 22 Ibid., p. 5.
- 23 Ibid., p. 6.
- 24 Ibid., p. 6.

- 25 เก็บความจากเอกสารเกี่ยวกับวาระการพัฒนาย่างยั่งยืนของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ โปรดดู <http://www.undp.org/content/undp/en/home/sustainable-development-goals.html>
- 26 ในงานเปิดตัววิธีการนี้ในเยอรมนี มีผู้เข้าร่วมกว่า 800 คนจาก 80 ประเทศ นอกจากนี้ยังมีผู้ตอบคำถามการสำรวจความคิดเห็นอีกมากกว่า 350,000 คน และมีการกำหนดว่า ทุกวันที่ 25 กันยายนเป็นวันปฏิบัติการด้านการพัฒนาโลก
- 27 โปรดดู <http://www.undp.org/content/undp/en/home/sustainable-development-goals.html>
- 28 ผู้สนใจโปรดดู <http://www.earth.columbia.edu/>
- 29 ผู้สนใจประวัติของเจฟฟรีย์ แซคส์ โปรดดู Nina Munk. (2013). *The Idealist: Jeffrey Sachs and the Quest to End Poverty*, New York: Doubleday Books.
- 30 ปรีดี บุญซื่อ. (3 ตุลาคม 2016). Jeffrey Sachs นักเศรษฐศาสตร์และนักอุดมคติ กับภารกิจขจัดความยากจนในโลก. เผยแพร่ใน <https://thaipublica.org/2016/10/pridi12/> (สืบค้นเมื่อ 14 เมษายน 2561).
- 31 เฟิ่งอ๋าง
- 32 เฟิ่งอ๋าง
- 33 Kiely. op.cit., p. 149.
- 34 A. Sen. (2000). *Development as Freedom*. New York: Anchor Books.